

Önkormányzati Hírlevél

2021. évi 12. szám

A Belügyminisztérium elektronikus hírlevele az önkormányzati tisztviselők számára

Lezárva: 2021. november 26.

Tartalomjegyzék

A járványügyi helyzettel kapcsolatos információk	3
A JÁRVÁNYHELYZETTEL ÖSSZEFÜGGŐ JOGSZABÁLYFIGYELŐ	3
A JÁRVÁNYHELYZETTEL ÖSSZEFÜGGŐ ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁST ÉRINTŐ JOGSZABÁLYOK.....	3
A JÁRVÁNYHELYZETTEL ÖSSZEFÜGGŐ EGYES JOGSZABÁLYOK, RENDELKEZÉSEK KIVONATA	6
TOVÁBBI JOGSZABÁLYOK, INTÉZKEDÉSEK	8
Szerkesztői rovat.....	11
FIGYELMŰKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK 2021. III. NEGYEDÉVI SZÁMÁT	11
TÁJÉKOZTATÁS BÖLCSŐDEFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATRÓL	12
Jogszabályfigyelő.....	13
A Kúria helyi önkormányzatokat érintő döntései	14
Az Alapvető Jogok Biztosának jelentése.....	22
JELENTÉS A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATNAK A TEMETŐ ÜZEMELTETÉSÉVEL ÉS FENNTARTÁSÁVAL KAPCSOLATOS DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSI JOGKÖRÉVEL ÖSSZEFÜGGÉSBE	22
Jelentések, tájékoztatók.....	32
EURÓPA TANÁCSI ELISMERÉST KAPOTT TIZENHAT MAGYAR ÖNKORMÁNYZAT	32
INTEGRÁLT TÁMOGATÓ TANÁCS KERÜLT FELÁLLÍTÁSRA A LIFE LOGOS 4 WATERS KERETÉBEN	34
A PARLAMENT ELŐTT A JÖVŐ ÉVI ADÓCSÖKKENTÉSEKRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT	35
2022. SZEPTEMBER VÉGÉIG ÁTJÁRHATÓK A SZÉP-KÁRTYA ALSZÁMLÁI.....	36
TESZTELJE TUDÁSÁT!.....	37
ZÖLDÜLNEK A TELEPÜLÉSEK AZ ORSZÁGBAN	37
MEGÚJULT A MEZŐŐRÖK ÉS HEGYŐRÖK MUNKÁJÁNAK SZABÁLYOZÁSA	38
ÉLETTEL TELNEK MEG A FALVAK A MAGYAR FALU PROGRAMNAK KÖSZÖNHETŐEN	38
ÁSZ hírek.....	40
A KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS KELLÉKEI ÉS BUKTATÓI.....	40
AZ ÁLLAM ÉPÍTŐKÖVEI 2.– A KÖZIGAZGATÁS.....	43
FÓKUSZBAN A HELYI IPARÚZÉSI ADÓ	48
JÓ ÚTON HALADUNK A MEGFELELŐ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS FELÉ.....	49
Fókuszban az IKIR – Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer.....	51
ÖNKORMÁNYZATI ALAPADATOK	51
Pályázati lehetőségek	53
MEGJELENT A 2022/2023. TANÉVRE VONATKOZÓ ÖKOISKOLA ÉS ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA CÍM PÁLYÁZAT	53
ISMÉT PÁLYÁZHATNAK TÁMOGATÁSRA A KISTELEPÜLÉSEK VÁLLALKOZÁSAI	54
Pályázati hírek	54
50 MILLIÁRD FORINTBÓL LÉTESÜLNEK FALUSI KISBOLTOK.....	54

2022-BEN MÁR JANUÁRBAN KIÍRJÁK A MAGYAR FALU PROGRAMMAL KAPCSOLATOS ELSŐ PÁLYÁZATOKAT	55
1800 MILLIÁRD FORINTRA PÁLYÁZHATNAK A TELEPÜLÉSEK FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEIK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ	56

A járványügyi helyzettel kapcsolatos információk

A JÁRVÁNYHELYZETTEL ÖSSZEFÜGGŐ JOGSZABÁLYFIGYELŐ

A JÁRVÁNYHELYZETTEL ÖSSZEFÜGGŐ ÖNKORMÁNYZATI FELADATELLÁTÁST ÉRINTŐ JOGSZABÁLYOK

642/2021. (XI. 25.) Korm. rendelet

a települési önkormányzatok fekvőbeteg-szakellátó intézményeinek átvételéről és az átvételhez kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi XXXVIII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. §-ára, a 3. § tekintetében az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, a koronavírusvilágjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § *A települési önkormányzatok fekvőbeteg-szakellátó intézményeinek átvételéről és az átvételhez kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi XXXVIII. törvény 13. §-ától eltérően a Központi Humánfejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (cégjegyzékszám: 01-09-073183) tekintetében az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességének gyakorlására a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság jogosult.*

2. § (1) *Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2021. december 1. napján lép hatályba.*

(2) *A 3. § 2021. december 15. napján lép hatályba.*

3. § (1) *A Kormány e rendelet hatályát a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény hatályvesztéséig meghosszabbítja.*

(2) *Ez a rendelet a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény hatályvesztésekor hatályát veszti.*

A Korm. rendelet 2021. december 1-jén lép hatályba.

Megjelent a Magyar Közlöny 2021. évi 214. számában

641/2021. (XI. 25.) Korm. rendelet

a koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges helyi adó intézkedésről szóló 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges helyi adó intézkedésről szóló 535/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § (1) A 2021. évben végződő adóévben, valamint a 2022. évben végződő adóévben a helyi adó és a települési adó mértéke nem lehet magasabb, mint az ugyanazon helyi adónak, települési adónak a 2020. december 2. napján hatályos és alkalmazandó önkormányzati adórendeletben megállapított adómértéke.

(2) Az önkormányzatnak a 2020. december 2. napján hatályos adórendelete szerinti adómentességet, adókedvezményt a 2021. évben végződő adóévben, valamint a 2022. évben végződő adóévben is biztosítania kell.

(3) A települési önkormányzat a 2021. évre és a 2022. évre új helyi adót, új települési adót nem jogosult bevezetni.”

2. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Megjelent a Magyar Közlöny 2021. évi 214. számában

635/2021. (XI. 18.) Korm. rendelet

a koronavírus elleni védőoltásnak az állami és önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak által történő kötelező igénybeviteléről szóló 599/2021. (X. 28.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ A koronavírus elleni védőoltásnak az állami és önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak által történő kötelező igénybeviteléről szóló 599/2021. (X. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) a következő 2/A. §-sal egészül ki:

„2/A. § (1) 2021. december 15. napjától – a (2) bekezdés szerinti mentesítés kivételével – nem hozható létre új foglalkoztatási jogviszony az 1. § (1) bekezdése szerinti intézménynél, illetve szervnél olyan személlyel, aki a védőoltást (kétdózisú oltóanyag esetén mindkét dózist) nem vette fel.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettség alól mentesül az a személy, aki részére egészségügyi indokból ellenjavallt a védőoltás felvétele, és ezt az érintett személy háziorvosa vagy az érintett személyt kezelő szakorvos által kiállított szakvélemény alátámasztja.

(3) A foglalkoztatási jogviszony létesítésekor az érintett személy a 2. § (5) bekezdésében meghatározott módon igazolhatja a védőoltás felvételét.

(4) Az (1) bekezdés alkalmazása érdekében az (1) bekezdés szerinti szerv, illetve intézmény kezelheti a jogviszony létesítésével érintett személynek a 3. § (1) bekezdésében meghatározott adatait a 3. § (3) bekezdésében meghatározott ideig.

(5) Az (1) bekezdés alkalmazása során az 1. § (2)–(4) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.”

2.§ A Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés b) pontjában a „2. § (4) bekezdése szerinti” szövegrész helyébe a „2. § (4) bekezdése, valamint a 2/A. § (2) bekezdése szerinti” szöveg lép.

3.§ Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Az 599/2021. (X. 28.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá válták és hatályukat veszítették 2021. november 21. napjával.

Megjelent a Magyar Közlöny 2021. évi 209. számában

633/2021. (XI. 18.) Korm. rendelet

a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1.§ A veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 1/A. §-sal egészül ki:

„1/A. § A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, a köznevelési intézmény, illetve a szakképző intézmény vezetője, valamint a felsőoktatási intézmény rektora határozza meg a vezetése alatt álló intézmény területén a maszkviselés szabályait, azzal, hogy a maszkot bárki jogosult használni, és a maszkhasználat senki számára sem tiltható meg.”

2.§ Az R. a következő 1/B. §-sal egészül ki:

„1/B. § Az 1. § (1) és (2) bekezdésében, az 1/A. §-ban, valamint a 2. § (1) bekezdésében meghatározott helyszínek kivételével a munkáltató határozza meg a munkavégzés során a maszkviselés szabályait, azzal, hogy a maszkot bárki jogosult használni, és a maszkhasználat senki számára sem tiltható meg.”

[...]

4.§ (1) Az R. 2. § (1) bekezdése a következő c)–n) ponttal egészül ki:

(A hatodik életévét be nem töltött kiskorú, valamint értelmi vagy pszichoszociális fogyatékossgal, illetve autizmus spektrumzavarral élő személy kivételével mindenki köteles)

„c) az üzletben történő vásárlás, illetve – a (3a) bekezdés szerinti kivétellel – az üzletben történő munkavégzés során,

d) – az irodák, sportolás céljára szolgáló helyiségek és az üzemi helyiségek területének kivételével – a bevásárlóközpont területén,

e) a fellépők kivételével az előadó-művészet valamennyi ágának fellépése céljából megtartott esemény helyszínén, függetlenül annak nyilvánosságától – így különösen színház, tánc-, zeneművészet –,

f) – az irodák és az üzemi helyiségek kivételével – a mozi területén,

g) a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvényben meghatározott

ga) muzeális intézmény látogatók számára nyitva álló területén,

gb) nyilvános könyvtári ellátást biztosító intézmény látogatók számára nyitva álló területén,

gc) kép- és hangarchívum látogatók számára nyitva álló területén,

gd) közművelődési intézmény látogatók számára nyitva álló területén,

ge) közösségi színtér látogatók számára nyitva álló területén,

gf) integrált kulturális intézmény látogatók számára nyitva álló területén,

h) a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló törvényben meghatározott

ha) közlevéltár külső személyek számára látogatható területén,

hb) nyilvános magánlevéltár külső személyek számára látogatható területén,

i) ügyfélfogadási időben

ia) a közigazgatási szerv ügyfelek részére nyitva álló területén,

ib) az egyetemes postai szolgáltató által vagy a postai közreműködők által üzemeltetett, az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségben, továbbá

ic) minden egyéb olyan helyiségben, amelyben ügyfélfogadás zajlik, és a helyiségben – az ott foglalkoztatottakat is beleértve – rendszeresen 5 főnél többen tartózkodnak egy időben,

j) a sportolók, az edzők, a mérkőzésvezető, a versenybíró és ezek segítői kivételével a zárt térben megrendezett sportrendezvény résztvevője a sportrendezvény helyszínén,

k) a fellépők, illetve a felszólalók kivételével a zárt térben tartott zenés, táncos rendezvény, kulturális esemény, falunap, illetve egyéb rendezvény helyszínén történő munkavégzés során,

l) az edző- és fitneszteremben, az uszodában, a közfürdőben, illetve a jégpálya területén történő munkavégzés során,

m) a szálláshelyen történő munkavégzés során,

n) – a (3a) bekezdés szerinti kivétellel – a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet szerinti vendéglátó üzletben (a továbbiakban: vendéglátó üzlet) történő munkavégzés során”

(maszkot olyan módon viselni, hogy az az orrot és a száját folyamatosan elfedje.)

[...]

(3) Az R. 2. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(7) Azt a személyt, aki a maszkot az (1) bekezdés b)–n) pontja esetében az üzemeltető, az üzemeltető alkalmazottja vagy az üzemeltető megbízottja felszólítására sem viseli az (1) bekezdésében meghatározott módon, az üzemeltető, az üzemeltető alkalmazottja vagy az üzemeltető megbízottja köteles a látogatásból kizárni, és gondoskodni arról, hogy e személy a helyiséget, illetve a területet elhagyja.”

5.§ Ez a rendelet 2021. november 20-án lép hatályba.

A 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá válták és hatályukat veszítették 2021. november 22. napjával.

Megjelent a Magyar Közlöny [2021. évi 209. számában](#)

611/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet

a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről szóló 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a katasztrófavédelemlről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 51/A. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről szóló 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. § A veszélyhelyzet megszűnéséig az egészségi állapottól, személyiségállapottól vagy fogyatékoságtól függő ellátások – ide nem értve a megváltozott munkaképességű személyek ellátásait – felülvizsgálata nem végezhető el, a felülvizsgálathoz irat megküldése nem kérhető, erre hivatkozva az ellátás, kedvezmény, mentesség a veszélyhelyzet megszűnését követő második hónap utolsó napjáig nem szüntethető meg.”

[...]

Az 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá válták és hatályukat veszítették 2021. november 11. napjával.

Megjelent a Magyar Közlöny [2021. évi 201. számában](#)

[638/2021. \(XI. 18.\) Korm. rendelet](#)
a koronavírus elleni védőoltásnak az ügyészségi alkalmazottak által történő kötelező igénybevételéről

A Korm. rendelet 2021. december 1-jén lép hatályba.

[637/2021. \(XI. 18.\) Korm. rendelet](#)
a koronavírus elleni védőoltás kötelező igénybevételéről szóló 449/2021. (VII. 29.) Korm. rendelet módosításáról

A 449/2021. (VII. 29.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2021. november 21. napjával.

[636/2021. \(XI. 18.\) Korm. rendelet](#)
az egészségügyi szolgálati jogviszonyban és a hivatásos szolgálati jogviszonyban foglalkoztatottakat érintő egyes veszélyhelyzeti szabályokról

[634/2021. \(XI. 18.\) Korm. rendelet](#)
egyes kormányzati igazgatási szervek foglalkoztatottait érintő veszélyhelyzeti szabályokról

Megjelentek a Magyar Közlöny [2021. évi 209.](#) számában

[2021. évi CXV. törvény](#)
a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépéséről

A törvény 2021. december 1-jén lép hatályba.

Megjelent a Magyar Közlöny [2021. évi 208.](#) számában

[627/2021. \(XI. 15.\) Korm. rendelet](#)
a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról

Megjelent a Magyar Közlöny [2021. évi 206.](#) számában

[626/2021. \(XI. 13.\) Korm. rendelet](#)
az üzemanyagok hatósági áras forgalmazására vonatkozó részletes szabályokról

Megjelent a Magyar Közlöny [2021. évi 205.](#) számában

624/2021. (XI. 11.) Korm. rendelet

az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról

Megjelent a Magyar Közlöny 2021. évi 204. számában

617/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet

a Széchenyi Pihenő Kártya kibocsátásának és felhasználásának szabályairól szóló 76/2018. (IV. 20.) Korm. rendelet módosításáról

A 76/2018. (IV. 20.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2021. november 11. napjával.

616/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet

a veszélyhelyzet idején alkalmazandó további védelmi intézkedésekről szóló 479/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet módosításáról

614/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet

az egyes kultúrafinanszírozási szabályok veszélyhelyzet ideje alatti eltérő alkalmazásáról, valamint az egyes kulturális finanszírozási szabályok veszélyhelyzet ideje alatti eltérő alkalmazásáról szóló 140/2021. (III. 24.) Korm. rendelet módosításáról

613/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet

a veszélyhelyzetre tekintettel egyes általános forgalmi adóval összefüggő szabályok megállapításáról

612/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet

a munkahelyek koronavírus elleni védelméről szóló 598/2021. (X. 28.) Korm. rendelet módosításáról

Az 598/2021. (X. 28.) Korm. rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2021. november 11. napjával.

Megjelentek a Magyar Közlöny 2021. évi 201. számában

28/2021. (XI. 5.) AB határozat

a veszélyhelyzet idején a felsőoktatást érintő egyes szabályokról szóló 522/2020. (XI. 25.) Korm. rendelet alaptörvény-ellenességének megállapítására, megsemmisítésére, valamint alkalmazási tilalom kimondására irányuló bírói indítvány elutasításáról

27/2021. (XI. 5.) AB határozat

a veszélyhelyzet idején alkalmazandó védelmi intézkedések második üteméről szóló 484/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet egyes rendelkezései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszok elutasításáról

35/2021. (XI. 5.) KKM rendelet

a védettségi igazolások kölcsönös elfogadásának megállapításáról szóló 7/2021. (IV. 29.) KKM rendelet Kirgiz Köztársasággal összefüggő módosításáról

A 7/2021. (IV. 29.) KKM rendeletet módosító rendelkezések végrehajtottá váltak és hatályukat veszítették 2021. november 8. napjával.

Megjelentek a Magyar Közlöny 2021. évi 200. számában

Lezárva: 2021. november 26. (Magyar Közlöny 2021. évi 214. szám)

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Szerkesztői rovat

FIGYELMÜKBE AJÁNLJUK AZ ÖNKORMÁNYZATOK ELEKTRONIKUS HATÁSKÖRI JEGYZÉKE KIADVÁNYUNK 2021. III. NEGYEDÉVI SZÁMÁT

Elérhető az Önkormányzatok Elektronikus Hatásköri Jegyzékének **2021. III. negyedévi** száma. A képviselő-testület, a bizottság, a polgármester, a jegyző és az ügyintéző feladat- és hatásköreit ágazatoknak megfelelő bontásban tartalmazó hatásköri jegyzék megtalálható a Kormányportálon (www.kormany.hu/hu → Közérdekű adatok és információk → Dokumentumtár keresője).

(A fenti mező hiperhivatkozást tartalmaz, amely közvetlen elérést biztosít a kiadványunkat tartalmazó weboldalhoz.)

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

TÁJÉKOZTATÁS BÖLCSŐDEFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATRÓL

Tisztelt Polgármester Asszony!

Tisztelt Polgármester Úr!

Tájékoztatom, hogy 2021. november 2-án megjelent az **RRF-1.1.2 kódszámú „Bölcsődei nevelés fejlesztése”** című pályázati felhívás. A felhívás által egy újabb 50 milliárd forintos pályázati keret nyílt meg az új bölcsődét, mini bölcsődét, vagy családi bölcsődét tervező háromezer lakosú, vagy annál több lakossal rendelkező települések helyi önkormányzatai, országos- és helyi nemzetiségi önkormányzatai, valamint az érintett települések egyházai számára.

Pályázni lehet új ingatlan építésére, mind új bölcsődei, mini bölcsődei, családi bölcsődei férőhelyek létrehozására, de a támogatás igényelhető meglévő ingatlan átalakítására vagy bővítésére is, amennyiben az, új férőhelyek létrehozásával is együtt jár.

A felhívás keretében a fejlesztéssel (beleértve az új építés, átalakítás, bővítés eseteit is) érintett csoportszobának:

- bölcsőde esetében legalább 12 fő, legfeljebb 14 fő,
- mini bölcsőde esetében legalább 5 fő, legfeljebb 8 fő,
- családi bölcsőde esetében legalább 5 fő, legfeljebb 8 fő

befogadására kell alkalmasnak lennie.

A projekt tervezése és a szakmai kivitelezés során a Családbarát Magyarország Központi Nonprofit Közhasznú Kft., valamint a Lechner Tudásközpont ingyenesen segítik a pályázók munkáját. A Lechner Tudásközpont bölcsőde-mintaterv katalógusában, a www.bolcsodemintaterv.hu oldalon a pályázók olyan mintatervekhez és segédletekhez férhetnek hozzá, amelyeket felhasználhatnak az új bölcsődék kialakítása során.

A pályázat keretében a 2020. február 1-jét követően keletkezett költségek is elszámolhatóak, azaz már megkezdett bölcsődei beruházások finanszírozására is nyújtható be pályázat.

A támogatási kérelmeket 2021. november 12 és 2022. január 5. között lehet benyújtani a palyazat.gov.hu felületen.

A projektenként igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege minimum bruttó 50.000.000 Ft, maximum bruttó 1.440.000.000 Ft, melyhez a pályázónak önerőt nem kell biztosítania.

További részleteket a <https://www.palyazat.gov.hu/rrf-112-2021> oldalon találhatnak. Amennyiben a pályázati lehetőség felkeltette az érdeklődésüket, kérem szíves visszajelzését 2021. november 25-ig az rrf@csalad.hu email címre, ahova a pályázattal kapcsolatos kérdéseit megküldheti.

Budapest, 2021. november 4.

Kovácsné Bárány Ildikó
miniszteri biztos
Miniszterelnökség
Családokért Felelős Tárca Nélküli Miniszter

Jogszabályfigyelő

IGAZSÁGÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 2021. évi CXXIII. törvény a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, valamint a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény módosításáról

A jogszabály lényege: A módosítás értelmében változnak a világörökségi helyszínen és védőövezetében található önkormányzati, állami tulajdonban lévő lakások vételi jogával kapcsolatos előírások. Külön fejezet rendelkezik a Budai várban található lakások vételi jogával kapcsolatosan.

Hatálybalépés: 2021. november 11.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2021. évi 208. szám](#), 9597. o. (2021. november 17.)

A jogszabály száma és címe: 2021. évi CXXII. törvény egyes igazságügyi tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról

A jogszabály lényege: A jogszabály módosítja a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény sarkalatosnak minősülő pontjait.

Hatálybalépés: 2021. november 11. és más időpontokban

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2021. évi 208. szám](#), 9569. o. (2021. november 17.)

A jogszabály száma és címe: 2021. évi CXIII. törvény egyes közjogi tárgyú törvények módosításáról

A jogszabály lényege: A jogszabály módosítja – többek között – a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény fővárosi kerületi kompenzációs listáról és fővárosi kompenzációs listáról egyaránt mandátumot szerzett képviselőkre vonatkozó előírásait.

Hatálybalépés: 2021. november 11. és december 1.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2021. évi 203. szám](#), 9276. o. (2021. november 10.)

FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÁGAZAT

A jogszabály száma és címe: 40/2021. (X. 27.) AM rendelet a mezőőrök és a hegyőrök szolgálati viszonyáról

A jogszabály lényege: A mezőőri szolgálatot fenntartó önkormányzat számára feladatként határozza meg a jogszabály egy szándéknyilatkozat kiadását a szolgálat működtetéséről illetve a mezőőr alkalmazásáról.

Hatálybalépés: 2021. november 4.

Magyar Közlönyben való megjelenés: [2021. évi 196. szám](#), 8833. o. (2021. október 27.)

Lezárva: 2021. november 22.

A jogszabályok tervezetéhez tartozó indokolások nyilvánosságát a Magyar Közlöny mellékleteként, önálló sorozatban megjelenő Indokolások Tára biztosítja. Az egyes jogszabályok, valamint a hozzájuk tartozó indoklások megjelenése nincs összhangban.

A megjelent indoklások elérhetők a magyarkozlony.hu oldalon, valamint a [Nemzeti Jogszabálytár Indokolások Tára](#) aloldalon.

Összeállította: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

A Kúria helyi önkormányzatokat érintő döntései

Az ügy tárgya: Mezőöri járulékról szóló rendelet

A döntés elvi tartalma: [29] 1. Nem ütközik más jogszabályba a mezőöri járulék adott terület aranykorona értéke alapján történő meghatározása.

2. Veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörét, így a mezei őrszolgálat létesítéséről és működéséről szóló helyi önkormányzati rendelet megalkotására vonatkozó hatáskört is a polgármester gyakorolja.

Az ügy száma: [Köf.5025/2021/4.](#)

Az indítvány lényege: [1] Az ügyben érintett község polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (Kat.) 46. § (4) bekezdésében és a fegyveres biztonsági őrzésről, a természetvédelmi és a mezőöri szolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény (Fbötv.) 19. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, a Fbötv. 16. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva megalkotta a községi önkormányzat képviselő-testületének a mezei őrszolgálat működéséről és mezőöri járulékról szóló önkormányzati rendeletét (Ör.), amelyet a jogszabályoknak való megfelelés érdekében önkormányzati rendelettel módosított. Az Ör. alapján 2020. április 1. napjától az érintett önkormányzat a község közigazgatási területéhez tartozó termőföldek őrzésére és védelmére 3 fő önkormányzati rendész közalkalmazotti jogviszonyban történő alkalmazásával mezei őrszolgálatot biztosít. A mezőöri járulékfizetési kötelezettség azt a termőföldet használó természetes személyt, jogi személyt és jogi személyiség nélküli egyéb szervezetet – ha ez ismeretlen a tulajdonost – terheli, akinek a termőföld a tárgyév január hó 1. napján a használatában van. A mezőöri járulék mértéke 150 Ft/AK/év.

[3] A felperesek az alperes határozatai bírósági felülvizsgálata iránt keresettel éltek, melyben elsődlegesen a határozatok megsemmisítését, másodlagosan a határozatok megváltoztatását kérték akként, hogy a bíróság a mezőöri járulék összegét szántók esetén 600 Ft/ha/év; gyp, illetve legelő esetén 200 Ft/ha/év figyelembevételével állapítsa meg. Harmadlagosan kérték, hogy a bíróság a Kúria Önkormányzati Tanácsánál indítványozza az Ör. felülvizsgálatát, visszamenőleges hatállyal való megsemmisítését, valamint a perben történő alkalmazásának kizárását. Álláspontjuk szerint az Ör. alaptörvény-ellenes, mert annak megalkotására nem volt a polgármesternek hatásköre, másrészt magasabb jogszabályba ütköző módon nem az őrzendő terület után, hanem a területen lévő földek minősége alapján állapítja meg a mezőöri járulékot, aránytalanul magas összegben.

Részlet az indoklásból: [17] A Kúria elsőként a polgármester hatáskörét vizsgálta. Az indítványozó a Kat. 46. § (4) bekezdésére, illetve a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CXXXIX. törvény (Mötv.) 9. §-ára hivatkozva állította, hogy a polgármesternek nem volt hatásköre az Ör. meghozatalára.

[18] A Kat. 46. § (4) bekezdése szerint „[v]eszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester,

illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.” Az Möt. 9. §-a alapján az „e törvényben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, a társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni.”

[19] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a Kat. hivatkozott rendelkezésének második mondata a feladat- és hatáskörgyakorlás korlátait tartalmazza. Minthogy a mezőri szolgálat nem esik az itt nevesített korlátozások körébe, így annak szabályozására a polgármester a képviselő-testület jogkörében eljárva rendeletalkotási hatáskörrel rendelkezett. A Möt. 9. §-a pedig nem hatáskört megállapító szabály, hanem a hatáskörök jóhiszemű, kölcsönös együttműködés elvén alapuló, rendeltetésszerű gyakorlásának követelményét rögzítő alapelv. Mindezek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az indítványban a hatáskör hiányának alátámasztására megjelölt jogszabályhelyekbe az Ör. megalkotása nem ütközik.

[20] A Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítvány keretei között azt vizsgálta, hogy a mezőri járulékfizetési kötelezettség mértékének megállapítása az indítványozó által megjelölt Fböt. 18. § (1)-(2) bekezdéseibe ütközik-e. Az indítványozó Fböt. 18. § (1) bekezdésére alapított álláspontja szerint a járulék mértékét a nyilvántartásba vett működési terület (nagysága) alapján kell megállapítani.

[23] A Kúria Önkormányzati Tanácsa áttekintette a mezőri szolgálat szabályozására vonatkozó önkormányzati jogalkotást és ennek során megállapította, hogy a települési önkormányzatok egy része a központi költségvetés által biztosított hozzájárulásból (ennek folytán saját költségvetéséből) működteti a mezei őrszolgálatot, azaz nem szed járulékot a földhasználóktól. Azok a helyi önkormányzatok, amelyek a szolgálat fenntartását a földhasználói (tulajdonosai) által befizetett járulékokból finanszírozzák, annak mértékét vagy a terület nagysága (hektár) alapján, vagy a földterület termőképességét is figyelembe vevő (aranykorona) értéke alapján állapítják meg.

[24] Az indítványozó bíróság – indokolással és konkrét jogszabállyal alá nem támasztott – álláspontja szerint a mezőri járulék burkolt helyi adót takar. Ezzel összefüggésben a Kúria megjegyzi, hogy a járulék hasonlít az adóhoz, ráadásul az Fböt. 19. § (3) bekezdése értelmében adók módjára behajtandó, de ettől nem válik adóvá, mert – az adókkal ellentétben – konkrét közszolgáltatás ellátásának a közvetlen és másra jogszerűen fel nem használható fedezetűl szolgál. Adók esetében ugyanakkor nem áll szemben a befizetéssel konkrét szolgáltatás vagy tevékenység. A perbeli esetben a járulék alapja közhiteles nyilvántartásból vett konkrét ismérv, a szolgálattal érintett földterületek objektív, az önkormányzattól független mértékadata.

[25] A mezőri járulék az Fböt. n alapuló mezei őrszolgálat létrehozatalával és fenntartásával összefüggésben az önkormányzat javára, önkormányzati rendeletben megállapított fizetési kötelezettség. Az Fböt. értelmében a mezei őrszolgálat a termőföldhöz kapcsolódó, vagyonvédelmi feladatot ellátó, a települési önkormányzat döntése alapján létrehozott és fenntartott rendészeti típusú szerv. A mezőri szolgálatot az önkormányzat a földhasználók, illetve a termőföld tulajdonosai számára előírt fizetési kötelezettségből, valamint a központi költségvetés által biztosított hozzájárulásból finanszírozza. A befizetés, amelyet az állam/helyi közhatalom által biztosított közszolgáltatásért, jogszabály alapján, lényegében az adott közszolgáltatás rendelkezésre állásáért kell megfizetni, a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Gst.) 28. § (1) bekezdés b) pontja szerinti köztehernek minősül. A mezei őrszolgálat az önkormányzat döntése alapján, rendészeti jellegű közszolgáltatás nyújtására felállított és fenntartott intézmény, amely az Fböt. 19. § (1) bekezdése szerinti földhasználónak vagy a termőföld tulajdonosának a szándékától független, mégis rendelkezésére álló közszolgáltatás. Ugyanakkor annak költségeihez

jogszabályban – önkormányzati rendeletben – megállapított kötelezettsége folytán hozzá kell járulnia.

[27] A fentiek alapján a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy a polgármester az Ör. megalkotására a Kat. 46. § (4) bekezdése alapján megfelelő felhatalmazással rendelkezett, valamint, hogy a mezőéri járuléknak a föld aranykorona értéke figyelembevételével történő megállapítása nem ütközik az indítvány által jelzett Fbótv. 18. § (1) és (2) bekezdésébe.

[28] Mindezekre figyelemmel a Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 142. § (2) bekezdése alapján elutasította a bírói indítványt.

Alkalmazott jogszabályok: A fegyveres biztonsági őrzésről, a természetvédelmi és a mezőéri szolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 19. § (1) bekezdés; a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdés;

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CXXXIX. törvény 9. §;

A Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 28. § (1) bekezdés b) pont;

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 142. § (2) bekezdés.

Az ügy tárgya: Vagyongazdálkodás – vagyon beazonosíthatósága

A döntés elvi tartalma: [45] Az önkormányzati vagyonrendeletben a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű, forgalomképtelen ingatlan vagyon, illetve a korlátozottan forgalomképes ingatlan vagyon megállapítása a beazonosíthatóság szempontjából kellő konkrétsággal kell, hogy történjen, a vonatkozó törvények felhatalmazása keretei között.

Az ügy száma: Köf.5027/2021/4.

[Magyar Közlöny 2021./207. szám](#)

Az indítvány lényege: [1] Az indítványozó törvényességi felhívást bocsátott ki, amelyben felhívta az érintett önkormányzatot, hogy az önkormányzat vagyonáról és az önkormányzati vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló önkormányzati rendelete (Ör.) törvénysértő, amit szüntessen meg olyan módon, hogy az Ör. rendelkezéseit a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű, forgalomképtelen ingatlan vagyontárgyak, illetve a korlátozottan forgalomképes ingatlan vagyontárgyak felsorolásával egészítse ki. A felhívással a képviselő-testület nem értett egyet.

Részlet az indoklásból: [15] A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.) 5. § (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat tulajdonában álló nemzeti vagyon külön része a törzsvagyon, amely közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását, vagy hatáskör gyakorlását szolgálja, és amelyet e törvény kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló vagyonnak minősít, törvény vagy a helyi önkormányzati rendelete nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősít, illetve törvény, vagy a helyi önkormányzat rendelete korlátozottan forgalomképes vagyonelemként állapít meg.

[16] Az Nvtv. 5. § (2) bekezdés b)–c) pontjai és (4) bekezdése – a törvény keretei között – felhatalmazást ad a helyi önkormányzatnak, hogy rendeletben határozza meg, hogy közigazgatási területén mit minősít nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak, valamint korlátozottan forgalomképes vagyonelemnek.

[17] Az Nvtv. 5. § (2) bekezdése szerinti kötelező önkormányzati feladatkörök tartalmát illetően a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 10–13. §-ai adnak eligazítást. A 14. § (1) bekezdése szerint a 13. § (1) bekezdésében meghatározott feladatok ellátásának részletes szabályait, ha e törvény másként nem rendelkezik, jogszabályok tartalmazzák. A vonatkozó kötelezettségeket tételesen különböző ágazati törvények tartalmazzák.

[18] Az önkormányzat szerint az Ör. jelenleg is az Nvtv. előírásainak megfelelően határozza meg a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülő, a korlátozottan forgalomképes vagyonnak minősülő és az önkormányzati közszolgáltatás

alapvető funkcióját, illetve a helyi közhatalom gyakorlását biztosító korlátozottan forgalomképes vagyonelemeket. Így az Ör. 3. § (2) bekezdése meghatározza, azaz rendeletben szabályozza, hogy mely vagyonelemek minősülnek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak. Ilyenek egyebek között a köztemetők.

[19] A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (Temető tv.) 3. § b) pontja szerint köztemető: az önkormányzat tulajdonában lévő temető, továbbá az a nem önkormányzati tulajdonban lévő temető vagy temetőrész, amelyben az önkormányzat – a temető tulajdonosával kötött megállapodás alapján – a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségét teljesíti.

[20] Az Ör. 3. § (2) bekezdésének fogalmazásában nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősülnek a nemzeti vagyonról szóló törvényben, egyéb törvényben, valamint jelen bekezdésben meghatározott, alábbiakban felsorolt vagyonelemek, közöttük a köztemetők. A vagyonelemek ilyen meghatározása nehezen feleltethető meg az Ör. saját tárgyi hatályának.

[21] Az Ör. 1. § (1) bekezdése szerint a rendelet tárgyi hatálya kiterjed az önkormányzat tulajdonába tartozó ingó, ingatlan dolgokra, vagyon értékű jogokra, értékpapírokra, pénzeszközökre, követelésekre, immateriális javakra és gazdasági társaságokban meglévő részesedésekre, együttesen az önkormányzati vagyonra.

[22] A köztemetőkről, mint vagyonelemekről, általában nem jelenthető ki, hogy nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak minősíti őket az önkormányzat, mert nem feltétlenül mindegyikük szolgálja az önkormányzat kötelező feladatának ellátását, továbbá úgy is szolgálhatja az önkormányzat kötelező feladata ellátását, hogy nincs tulajdonában, csak, például, fenntartásában van.

[23] Az Ör. tárgyi hatálya körében pedig általában azért nem áll meg az ilyen norma, mert elvileg lehetséges, hogy az önkormányzatnak csak vagyoni értékű joga van a helyi köztemetőben, de nem tulajdonosa annak, akkor pedig nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagyonná sem minősítheti azt ezen az úton, hiszen az egyben forgalomképtelen törzsvagyonává tételét is jelentené, ami ebben a formában jogellenes tulajdonelvonást is jelenthetne.

[25] A köztemetők nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű vagyonná minősítése jogszerűen, a jelen ügyben vitatott módon, valóban nem történhet. Az Ör. szabályozása elé korlátokat állít, hogy az Nvtv. felhatalmazását nyilvánvalóan csak a Mötv. és az önkormányzati feladatokat rendező ágazati törvények keretei között lehet értelmezni.

[26] Az Ör.-nek tehát valamilyen módon egyértelművé kell tennie normatív rendelkezése vonatkoztatási körét. Lehet ez vagyonelemenként történő konkretizálás, avagy más mód, ami a jogalkotói szándékot a törvényes keretek között féreérthetlenné teszi.

[27] Jelen formájában a szabályozás azonban sérti a normavilágosság követelményét. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.) 2. § (1) bekezdése alapján a jogszabálynak ugyanis a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

[28] Lényegében ugyanilyen érvelés állítható szembe az Ör. összes megjelölt vagyontípusának meghatározásával.

[29] Az Ör. 3. § (2) bekezdése e) pontja szerinti levéltári anyagok, irattári anyagok tekintetében például ugyancsak nincs olyan szabályozási felhatalmazás, ami lehetővé tenné az önkormányzati vagyoni pozíció ilyen úton való megváltoztatását, illetve a megváltoztatás kizárását. Saját tulajdona tekintetében lehetséges csak az Nvtv. felhatalmazása körében a vitatott minősítés elfogadása. A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (Levéltári tv.) az előbbieken vázolt temetői szolgáltatásokhoz hasonlóan egy többcsatornás ellátórendszer intézményesít, ami ezért nem teszi automatikussá a szolgáltatásnak a kérdéses módon történő monopolizálását.

[30] Hasonlóképpen a szilárd hulladék lerakóhelyek [Ör. 3. § (2) bekezdés d) pont] sem lehetnek sem általában, sem a különféle önkormányzati vagyoni jogokra tekintettel olyan egységesítés tárgyai, amelyek normatív módon ellentétesek a hulladéklerakókról szóló, a Tanács 1999/31/EK irányelve alapján elfogadott, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvénnyel (Hulladék tv.).

[31] E példálózó tételes felülvizsgálat alapján megállapítható, hogy az Ör. II. Fejezetének szabályozási megoldása törvénysértő.

[32] Egyedüli kivételt az Ör. 2. § (3) bekezdés h) pontja jelent, amelyik az 1. mellékletben meghatározott lakásokat nyilvánítja nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonnak. A Kúria úgy értékelte, hogy az Ör.-nek az előbbieik szerint jogellenes részeinek megsemmisítése esetén környezetéből kiragadva ez a rendelkezés bizonyos mértékig be tudja tölteni szerepét. A rendelet mellékletével együtt a szabályozás ebben a pontjában mindenesetre, az előbbiekkal ellentétében, kellő konkrétságúnak tekinthető.

[33] Az Önkormányzati Tanács ugyanakkor megjegyzi, hogy lakások esetében az Nvtv. 5. § (5) bekezdésének b) pontja, valamint (6) bekezdésének analógiája merülhet föl alkalmazásra. A lakás vagyontárgy jellegének adott esetben ez felelhet meg. Eszerint az ilyen vagyontárgyak, döntés alapján, a helyi önkormányzat korlátozottan forgalomképes törzsvagyonába sorolhatók. Mindazonáltal, figyelemmel az Nvtv. szabályozására és az ott meghatározott felhatalmazásra az önkormányzati jogalkotást illetően, törvényellenesség jelen ügyben, a feltárt körülmények között (figyelemmel az indítványnak ezt a témát mellőző voltára), nem állapítható meg.

[42] Összességében jelen ügyben a normavilágosság sérelme miatt mindenekelőtt a Jat. 2. § (1) bekezdése sérült. Az egyértelmű szabályozási tartalom a jogviszonyok alapvető jellege, illetve összefüggése kialakításának elmaradása miatt nem állapítható meg, ami egyértelműen jogbizonytalanságot okoz. E törvénybe ütközés alapján az Ör. II. Fejezetét alkotó szabályok döntő többségének megsemmisítése összefüggéseiben vált indokolttá a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 146. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

[43] Az Önkormányzati Tanács ugyanakkor nem semmisítette meg a fejezet megjelölését és címét. Jelezve ezzel, hogy az Ör. címének is megfelelően az önkormányzati vagyonra vonatkozó szabályozás átfogóan szükséges, amely törvényi kötelezettség teljesítése a megsemmisítést követően az Ör.-ben átmenetileg egy erősen lekorlátozott kört alkot, aminek megfelelő tartalommal kitöltése az önkormányzat szabályozási felelőssége.

Alkalmazott jogszabályok: A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény 3. § b) pont;

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (1) bekezdés;

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10–13. §;

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 5. § (2) bekezdés;

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 146. § (1) bekezdés a) pont.

Az ügy tárgya: Rendelet - megalkotásának elmulasztása

A döntés elvi tartalma: [36] A kormányhivatal határidő nélkül kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását.

[37] A település a környezetvédelmi programja normatív határozat, melynek megalkotása minden önálló település önkormányzatának törvényen alapuló kötelezettsége.

Az ügy száma: [Köm.5026/2021/8.](#)

Az indítvány lényege: [1] Az ügyben érintett község nem alkotta meg a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) 46. § (1) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerinti környezetvédelmi programját.

[2] Az indítványozó törvényességi felhívásában hívta fel a képviselő-testületet az Önkormányzat a környezetvédelmi programjának megalkotására. Az Önkormányzat polgármestere a környezetvédelmi program megalkotásának akadályaként arra hivatkozott, hogy az önkormányzat e kötelezettségének csak a település közigazgatási határvonalának megállapítására irányuló bírósági eljárás jogerős befejezése után tud eleget tenni. Kifejtette, hogy a környezetvédelmi program szoros összefüggésben van a településfejlesztési koncepcióval, emiatt kidolgozására kizárólag az új koncepcióval egyidejűleg, azzal összhangban kerülhet sor.

[3] 2020. május 13-án kelt, megismételt törvényességi felhívásában az indítványozó hivatkozott arra, hogy a részítélet elleni fellebbezési jogot a törvény kizárja, így a Részítélet az esetleges rendkívüli jogorvoslatra tekintet nélkül végrehajtható; továbbá, az Önkormányzat közigazgatási határvonalának a vázolt jogvita miatt fennálló bizonytalansága egyébként sem lehet akadálya a Kvt. 48/E. § (1) és (2) bekezdésében leírt, a helyi környezetvédelem elveit és célkitűzéseit tartalmazó feladatok és előírások megfogalmazásának. Az indítványozó felhívta az Önkormányzatot, hogy 2020. szeptember 30. napjáig a jogszabálysértést szüntesse meg. Az Önkormányzat a környezetvédelmi programot felhívásban megadott határidőig sem alkotta meg.

[4] Az indítványozó 2020. október 5. napján a Törvényszék előtt előterjesztett keresetében – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 140. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva – kérte az Önkormányzat mulasztásának megállapítását.

[5] A Törvényszék ítéletével megállapította, hogy az Önkormányzat a Kvt. 46. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt környezetvédelmi program kidolgozására és jóváhagyására vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget, kötelezte az alperest, hogy az elmulasztott közigazgatási cselekményt legkésőbb 2021. november 10. napjáig valósítsa meg, azaz az alperes képviselő-testülete dolgozza ki és fogadja el a község környezetvédelmi programját.

[6] Az Önkormányzat az ítélettel szemben fellebbezést terjesztett elő. A fellebbezés folytán eljárta a Kúria a határozatával a Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte, a mulasztási per lefolytatására irányuló eljárást megszüntette és az ügyet áttette a Kúria Önkormányzati Tanácsához, mivel szerinte a környezetvédelmi program elfogadása az önkormányzat képviselő-testületének normatív határozata, az elkészítés és a jóváhagyás törvényi kötelezettség, ezáltal annak elmulasztása nem a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) XXII. fejezete szerinti mulasztási per tárgya, hanem a Kp. XXV. fejezete szerinti eljárás az irányadó, amelynek lefolytatására a Kp. 12. § (2) bekezdés c) pontja alapján a Kúria rendelkezik hatáskörrel.

Részlet az indoklásból: [21] A Kvt. 27. §-a szerint a természetes és épített környezet összehangolt védelme érdekében a területfejlesztési koncepciókban, a területrendezési és településrendezési tervek elkészítése során a bennük foglalt elképzelések várható környezeti hatásait is fel kell tární és értékelni, – a Kvt. 43-44. §-aira is figyelemmel – továbbá a szükséges környezetvédelmi intézkedéseket környezetvédelmi fejezetben vagy önálló környezetvédelmi tervben, illetve programban kell rögzíteni. Ezek tartalmi követelményeit a Kvt., valamint külön jogszabályok állapítják meg.

[22] A Kvt. 46. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a Kvt. 48/E. §-ban foglaltak szerint, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá.

[24] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az indítvánnyal érintett települési környezetvédelmi program a Jat. 23. § (2) bekezdése szerinti normatív határozat, amely a Jat. 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Jat. hatálya alá tartozik. Ebből következően az indítványban foglalt mulasztás megállapítása nem mulasztási perre, hanem Kp. XXV. fejezetében található 11. cím szerinti helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének

elmulasztása miatti eljárásra tartozik. Ebből következően a mulasztási per megindítására vonatkozó Mötv. 140. § rendelkezései jelen eljárásban nem voltak alkalmazhatóak.

[25] A kormányhivatal a helyi önkormányzat törvényen alapuló rendeletalkotási vagy határozathozatali kötelezettsége elmulasztásának megállapítását az Alaptörvény 32. cikk (5) bekezdése alapján kezdeményezheti. Az Mötv. 132. § (1) bekezdés a) pontja szerint a kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatáskörökön túl – többek között – törvényességi felhívással élhet.

[26] Az Mötv. 134. § (1) bekezdése alapján, ha a kormányhivatal jogszabálysértést észlel, a törvényességi felügyelet körében legalább harminc napos határidő tűzésével felhívja az érintettet annak megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a kormányhivatalt írásban tájékoztatni. A (2) bekezdés értelmében a törvényességi felhívás eredménytelensége esetén a kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörben dönt.

[27] Az Mötv. 137. § (1) bekezdése szintén nevesíti a kormányhivatal azon jogkörét, hogy indítványozhatja a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását.

[29] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította tehát, hogy az Mötv. Alaptörvény 28. cikkével összeegyeztethető értelmezése szerint a kormányhivatal határidő nélkül kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását.

[30] Az Önkormányzat mulasztása tekintetében a Kúria Önkormányzati Tanácsa elfogadta az Önkormányzatnak azt a védekezését, mely szerint a környezetvédelmi koncepció megalkotásának akadályát képezte a községek határának kijelölésével összefüggő jogvita. A környezetvédelmi koncepció nem alkotható meg a település közigazgatási határainak pontos meghatározása hiányában, amelyet 2020. november 10-ig sem közhiteles nyilvántartás, sem pedig bírósági döntés nem rögzített. A Kúria azonban ítéletével a település határvonalát jogerős, felülvizsgálat keretében meg nem támadható döntésével megállapította, így ez az akadály elhárult.

[31] Mindezek alapján az ítélet meghozatalát követően egyértelműen megállapítható, hogy az Önkormányzat törvényi felhatalmazás által kötelező jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta, és jelenleg is mulasztásban van. Nem változtathat ezen az sem, hogy az Önkormányzat a Kúria ítéletével szemben az Alkotmánybírósághoz fordult. Az Alkotmánybíróság a döntés végrehajtását nem függesztette fel, így az a folyamatban lévő eljárás ellenére is végrehajthatónak minősül.

[32] Az Önkormányzat hivatkozott arra is, hogy a környezetvédelmi koncepció megalkotásához szükséges költségvetési forrásban nem részesült, így e jogszabályi kötelezettség előírása nincs összhangban az Alaptörvény 34. cikk (1) bekezdésének harmadik mondatával, amely szerint a helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatásköreinek ellátásához azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult.

[33] A Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéséből nem következik az, hogy az Önkormányzat a támogatás megszerzéséig ne lenne köteles a kötelező feladat- és hatásköreinek ellátására. Jelen ezért nem lehetett jelentősége annak, hogy az Önkormányzat a mulasztással érintett kötelezettségének ellátására támogatásra jogosult-e, arra támogatásban részesült-e. A mulasztást egészen kivételes esetben menthetné, ha az Önkormányzat a feladata ellátásához szükséges forrásokkal egyáltalán nem rendelkezne. Ilyen körülményre azonban az Önkormányzat nem hivatkozott, ezért ezt az Önkormányzati Tanács nem vizsgálhatta.

[34] A fentiekre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa megállapította, hogy jelen ügyben az erre irányuló törvényi kötelezettség, továbbá az indítványozó többszöri törvényességi felhívása ellenére sem alkotta meg a Képviselő-testület a környezetvédelmi programról szóló határozatát, amely a kifejtettek szerint kötelező jogalkotási feladata lett volna.

[35] A fentiekre tekintettel az Önkormányzati Tanács jelen határozatában a Kp. 149. § (1) bekezdése alapján határidő tűzésével elrendelte, hogy az érintett önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének tegyen eleget és 2022. december 31. napjáig alkossa meg a környezetvédelmi programról szóló határozatát.

Alkalmazott jogszabályok: A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) 46. § (1) bekezdés;

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 140. § (1) bekezdés a) pont;

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 149. § (1) bekezdés.

Forrás: Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

Az Alapvető Jogok Biztosának jelentése

(Ügyszám: AJB-1369/2021., előzmény ügy: 6730/2020)

JELENTÉS A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATNAK A TEMETŐ ÜZEMELTETÉSÉVEL ÉS FENNTARTÁSÁVAL KAPCSOLATOS DÍJ MEGÁLLAPÍTÁSI JOGKÖRÉVEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN

Az eljárás megindítása – A panaszos Maglód Város Önkormányzata Képviselő-testületének a köztemetőkről és a temetkezés rendjéről szóló 12/2016. (VI. 27.) számú önkormányzati rendeletében meghatározott temetői díjakkal összefüggésben fordult az alapvető jogok biztosához. A beadvány alapján az Ör. vonatkozásában felmerült a jogállamiság követelményéből levezethető jogbiztonság sérelmének a gyanúja, ezért a konkrét ügyben vizsgálatot indítottam. Az ügy kapcsán felmerült továbbá a temetőkről és a temetkezéssel szülő 1999. évi XLIII. törvény alkotmányossága vizsgálatának szükségessége is – tekintettel arra, hogy az önkormányzatnak a temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatos díj megállapítási jogköre az e törvényben kapott felhatalmazáson alapul –, ezért eljárásomat arra is kiterjesztettem. A vizsgálat keretében az Ör. vonatkozásában megkerestem Maglód Város Önkormányzatának jegyzőjét, a Pest Megyei Kormányhivatal kormány megbízottját valamint a temetőkről és a temetkezéssel szülő 1999. évi XLIII. törvény és annak végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezéseinek értelmezése érdekében a Belügyminisztériumot.

Az érintett alkotmányos elv

- a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: „Magyarország független, demokratikus jogállam.” (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés).

Az alkalmazott hazai jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye;
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.);
- a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.)
- a temetőkről és a temetkezéssel szülő 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Temető tv.)
- a temetőkről és a temetkezéssel szülő 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.)
- Maglód Város Önkormányzat Képviselő-testületének a köztemetőkről és a temetkezés rendjéről szóló 12/2016. (VI. 27.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.)

A megállapított tényállás

1. A vonatkozó szabályozás ismertetése

A panaszbeadványban foglaltak illetve a megkeresett szervek válaszainak bemutatása előtt a jelentésben feltárt visszásság kontextusának megértése érdekében fontosnak tartom röviden bemutatni a problémakört a Temető tv. és az Ör. szabályozására figyelemmel.

1.1. A Temető tv.

A Temető tv. 6. § (4) bekezdése kimondja, hogy „Köztemető esetében a temető használatának rendjéről önkormányzati rendeletben, egyéb temetők esetében temetőszabályzatban kell rendelkezni.”

A Temető tv. 40. § (2) bekezdése rögzíti a temetői díjak fogalomkörét, amely szerint négy díjcsoporthoz különböztethető meg: a sírhelydíj, a temetkezési szolgáltatók kivételével a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temető-fenntartási hozzájárulás díja, a létesítmények igénybevételének díja és a temetőbe való behajtás díja.¹

A Temető tv. 40. § (3) bekezdése rögzíti továbbá, hogy ezen díjfajtákon belül a köztemetőkre vonatkozó díjak mértékét az önkormányzat rendeletben állapítja meg. A díjmértékeket évente felül kell vizsgálni. A (4) bekezdés szerint az egyes díjfajtákon belül a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulási díj mértéke az adott évben az egyes sírhelyekre megállapított megváltási díjtételek egyszerű számtani átlagának 5%-át nem haladhatja meg. A (6) bekezdés kimondja továbbá, hogy „a temető üzemeltetője a szabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg. Nem szedhető díj a temetőlátogatásért, a temetői utak használatáért és a temetési hely gondozásához igénybe vett vízért.”

A Temető Tv. 41. § (3) bekezdése szerint „A települési önkormányzat, fővárosban a közgyűlés rendeletben állapítja meg – a köztemetőre vonatkozóan – különösen

a) a temető rendeltetésszerű használatához szükséges egyéb helyi, tárgyi és infrastrukturális feltételeket;

b) a temető, ravatalozó használatának és igénybevételének szabályait;

c) a temetési hely gazdálkodási szabályait;

d) a sírhely méretezését, sírjelek alkalmazását, a kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezését, a sírgondozás szabályait;

e) temetőben a kegyeleti közszolgáltatások feltételeit, a temetési hely megváltásának és újraváltásának díját, a temetőfenntartási hozzájárulás díját, illetve a létesítmények és az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételének díját;

f) a temetési szolgáltatás, illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozói tevékenységek ellátásának temetői rendjét;”

1.2. Az Ör. szerinti temetői díjak

A panasz benyújtásakor hatályos Ör. 15. § (1) bekezdése szerint „a sírbolt, síremlék (sírkő) állításához és felújításához, valamint – a 14. §-ban felsoroltakon kívüli – egyéb munkálatokhoz az üzemeltető előzetes engedélyre van szüksége. Be kell jelenteni továbbá ezen munkálatok végzésének időpontját és várható időtartamát. A sírbolt, síremlék (sírkő) létesítési és felújítási munkálataihoz igénybe vett terület után területhasználati díjat kell fizetni az alábbiak szerint:

a) Sírkő, síremlék állítási munkákhoz használt terület díja:

---

¹ A Temető tv. 40. § (2) A temető tulajdonosa, köztemető esetén az önkormányzat a temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatosan felmerült szükséges és indokolt költségek alapján állapítja meg

a) a temetési hely, illetőleg az újraváltás díját,

b) a temetkezési szolgáltatók kivételével a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulás díját,

c) a temetői létesítmények, illetve az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételéért a temetkezési szolgáltatók által fizetendő díjat,

d) a temetőbe való behajtás díját.

- ▪ urna sírhely: 12.000,- Ft
- ▪ egyes sírhely: 15.000,- Ft
- ▪ kettes sírhely: 23.000,- Ft.

b) Sírkő, síremlék felújítási munkákhoz használt terület díja: 10.000,- Ft.

A díjak az általános forgalmi adót nem tartalmazzák.”

A Képviselő-testület a szeptemberi ülészakban az Ör. módosításáról szóló 14/2021 (IX.20.) önkormányzati rendeletet fogadott el. A módosítás értelmében 2021. szeptember 21. napjától Ör. 15. §-a az alábbiakat rögzíti: „A sírbolt, síremlék (sírkő) állítását és felújítását, valamint – a 14. §-ban felsoroltakon kívüli – egyéb munkálatokat, azok végzésének időpontját és várható időtartamát az üzemeltető részére a munkavégzés előtt be kell jelenteni.”

2. A panaszos az Ör. által meghatározott temetői díjakkal összefüggésben fordult a Hivatalomhoz. Beadványában kifejtett álláspontja szerint az Ör. a temetői díjak meghatározása körében túlterjeszkedik a Temető tv. temetői díjakra vonatkozó rendelkezésein. A beadványozó érvelésében arra hivatkozott, hogy a Temető tv. értelmében a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzőktől a temető-fenntartási hozzájáruláson kívül temetőbe való behajtási díj szedhető, ezeken felül egyéb, temetőüzemeltetéssel kapcsolatos díj meghatározását a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők esetében a Temető tv. nem teszi lehetővé. Mindezek alapján a panaszos azt sérelmezte, hogy Maglód Város Önkormányzat Képviselő-testülete az Ör.-ben sírkő, síremlék állítási munkák, valamint sírkő, síremlék felújítási munkák esetén területhasználati díjat határozott meg.

A panaszban foglaltak alapján tanulmányoztam a Temető tv., valamint az Ör. vonatkozó rendelkezéseit és a vizsgálat keretében megkerestem a Belügyminisztériumot, valamint Maglód Város Önkormányzatának jegyzőjét és a Pest Megyei Kormányhivatal Kormány megbízottját.

A Temető tv. vonatkozó rendelkezéseinek áttekintése során jogalkotói értelmezést igénylő kérdéseim merültek fel, erre tekintettel tájékoztatást kértem a Belügyminisztériumtól. A szaktárcának szóló megkeresésemben feltettem egyrészt azt a kérdést, hogy a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében meghatározott temetői díjakon felül – figyelemmel a Temető tv. 40. § (6) bekezdésére – önkormányzati rendeletben az önkormányzat állapíthat-e meg további díjakat. Emellett a Belügyminisztérium álláspontját kértem abban a kérdésben is, hogy a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők számára a temető-fenntartási hozzájáruláson kívül a Temető tv. rendelkezései alapján, valamint önkormányzati rendeletben egyéb díjfizetési kötelezettség megállapítható-e.

Megkeresésemre válaszolva az Belügyminisztérium arról tájékoztatott, hogy Temető tv. 2. § (2) bekezdése a) pontja szerint a törvény rendelkezéseit alkalmazni kell a települési önkormányzatok mellett a vallási közösségeknek, nemzetiségi önkormányzatoknak, a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezeteknek, közhasznú szervezeteknek tulajdonában, kezelésében, fenntartásában, üzemeltetésében működő vagy lezárt temetőre. A Temető tv. 40. § (2) bekezdés szerint a tulajdonos, köztemető esetén az önkormányzat jogosult díjmegállapításra. A Temető tv. 40. § (6) bekezdése a tárca értelmezése szerint a nem köztemetőkre vonatkozóan állapítja meg azt a szabályt, hogy az üzemeltető a (temető)szabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg. A szabályzatban meghatározott díjak a temetőben alkalmazott, fenntartással és üzemeltetéssel összefüggő díjak. A Temető tv. 40. § (2) bekezdése határozza meg a tulajdonos, valamint köztemető esetén az önkormányzat által szedhető díjak körét.

A törvény a köztemetők vonatkozásában nem tartalmaz egyértelmű szabályt arra vonatkozóan, hogy az üzemeltető szedhet-e díjat, de ugyanakkor tiltó szabályt sem tartalmaz az ellenkezőjére vonatkozóan. A szakértő tájékoztatása szerint a Temető tv. 40. § (6) bekezdését a 2013. évi CXXXVIII. törvény 19. §-a állapította meg. A törvény indoklása szerint a jogalkotó szándéka az volt, hogy nemcsak a temető tulajdonosa, hanem az üzemeltető is állapíthasson meg díjat. A temetőkről és a temetkezéssel szülő 1999. évi XLIII. törvény módosításáról szülő T/11212. számú törvényjavaslat eredeti 17. §-ához fűzött indoklás szerint: a módosítás a temetőüzemeltetők által szedhető díjakra vonatkozó szabályozást is tartalmaz, és törvényi szintre emeli azt a szabályozást, hogy nem szedhető díj a temetőlátogatásért, a temetői utak használatáért és a temetési hely gondozásához igénybe vett vízért. A 40. § (6) bekezdésben hivatkozott „szabályzat” a temetőszabályzatra utal. A törvény szövege kétféle szabályzatról beszél: építési szabályzatról és temetőszabályzatról. A jelzett szakasz a Belügyminisztérium értelmezése szerint a temetői szabályzatot jelenti. A Belügyminisztérium válaszában elismerte, hogy a normaszöveg valóban nem pontosan utal arra, hogy az üzemeltető mely szabályzatban megállapított díjakon felül nem állapíthat meg továbbiakat, azonban a Belügyminisztérium álláspontja szerint ez csak a Temető tv. 6. § (4) bekezdésében rögzített temetőszabályzat lehet, mivel a Temető tv. e szabályzaton kívül csupán a helyi építési szabályzatra utal. A Temető tv. 40. § (6) bekezdése a temető üzemeltető által megállapítható díjak körét korlátozza oly módon, hogy csak a szabályzatban (temetőszabályzatban) meghatározott díjakat írhatja elő, illetve megnevez 3 díjfajtát, amelyekre vonatkozóan díj kiszabását taxatív módon megtiltja. A Temető tv. 40. § (6) bekezdése 3 díjfajtát (temetőlátogatás, temetői utak használata, temetési hely gondozásához igénybe vett víz) nevez meg, amelyek tekintetében díj kiszabása nem lehetséges. A fentiekben hivatkozott 3 díjfajtát nemcsak az üzemeltető, hanem a temető tulajdonosa sem veheti ki. Önkormányzat által fenntartott köztemető esetében a Temető tv. 40. § (3) bekezdésben meghatározott, a köztemető fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó díjtételeket az önkormányzat rendeletben állapítja meg. Az önkormányzati rendelet tartalmi elemeit a 41. § (3) bekezdése sorolja fel az alábbiak szerint: „A települési önkormányzat, fővárosban a közgyűlés rendeletben állapítja meg – a köztemetőre vonatkozóan – különösen a) a temető rendeltetéséhez használatához szükséges egyéb helyi, tárgyi és infrastrukturális feltételeket; b) a temető, ravatalozó használatának és igénybevételeének szabályait; c) a temetési hely gazdálkodási szabályait; d) a sírhely méretezését, sírjelek alkalmazását, a kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezését, a sírgondozás szabályait; e) temetőben a kegyeleti közszolgáltatások feltételeit, a temetési hely megváltásának és újraváltásának díját, a temetőfenntartási hozzájárulás díját, illetve a létesítmények és az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételeének díját; f) a temetési szolgáltatás, illetve a temetőben végzett egyéb vállalkozói tevékenységek ellátásának temetői rendjét”. A konkrét panaszosi beadvánnyal kapcsolatban a Belügyminisztérium álláspontja az volt, hogy a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzőktől a temető-fenntartási hozzájáruláson kívül a Temető tv. alapján önkormányzati rendeletben más díj nem állapítható meg.

Maglód Város Önkormányzatának törvényességi felügyeletét² ellátó Pest Megyei Kormányhivatal Kormány megbízottjának (a továbbiakban: Kormányhivatal) szülő megkeresésében feltettem egyrészt azt a kérdést, hogy álláspontja szerint az Ör.-ben

² Alaptörvény 34. cikk (4) bekezdés szerint „A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.” A Magyarország helyi önkormányzatairól szülő 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 51. § (2) bekezdése szerint a helyi önkormányzat képviselő-testülete által megalkotott önkormányzati rendeletet a jegyző megküldi a kormányhivatal részére. A Möt. 132. § (3) bekezdés b) pontja alapján a kormányhivatal törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva vizsgálja az érintett önkormányzat döntésének (rendelet, határozat) jogszerűségét.

meghatározott területhasználati díjakat a Temető tv.-ben foglaltakra figyelemmel állapította-e meg a helyi jogalkotó. Tájékoztatást kértem a Kormányhivataltól arra vonatkozóan is, hogy álláspontja szerint a Temető tv.-ben meghatározott temetői díjakon felül önkormányzati rendeletben az önkormányzat állapíthat-e meg további díjakat. A Kormányhivatal álláspontját kértem azzal kapcsolatban is, hogy a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők számára a temető-fenntartási hozzájáruláson kívül a Temető tv. rendelkezései, valamint az Ör. alapján egyéb díjfizetési kötelezettség megállapítható-e.

Megkeresésemre válaszolva a Kormányhivatal arról tájékoztatott, hogy álláspontja szerint az önkormányzat temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatos díj megállapítási jogköre korlátozott, csak a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében felsorolt, a felsorolásban alkalmazott megnevezésű díjtételek megállapítására van lehetősége. A törvényben nevesített díjakon felül további, más elnevezésű díjak (ideértve az Ör.-ben megállapított ún. területhasználati díjat is) megfizetésének előírására az önkormányzatnak jogalkotási felhatalmazás hiányában nincs lehetősége, jogosultsága kizárólag a Temető tv.-ben megjelölt díjfajták megállapítására terjed ki. Mindezek alapján az Ör. 15. § (1) bekezdésével szemben a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI.26.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján a Kormányhivatal lefolytatta a törvényességi felügyeleti eljárás vizsgálati szakaszát. A vizsgálat eredményeképpen megállapításra került, hogy az Ör. hivatkozott rendelkezése a vonatkozó törvényi előírásokkal nincs összhangban, ezért azzal szemben törvényességi felhívást bocsátott ki a Kormányhivatal.

Maglód Város Önkormányzata megkeresésemre válaszolva arról tájékoztatott, hogy a Képviselő-testülete megvizsgálta a Pest Megyei Kormányhivatal Ör.-t érintő törvényességi felhívását, és felkérte a jegyzőt, hogy készítse elő az Ör. módosításának tervezetét a törvényességi felhívásban foglaltaknak megfelelően. A Képviselő-testület a szeptemberi ülészakban elfogadta az Ör. módosításáról szóló 14/2021. (IX.20.) önkormányzati rendeletet. A módosítás értelmében 2021. szeptember 21. napjától a panaszbeadvánnyal érintett Ör. 15. §-a amely meghatározta a temető díjakat az alábbiakat rögzíti: „A sírbolt, síremlék (sírkő) állítását és felújítását, valamint – a 14. §-ban felsoroltakon kívüli – egyéb munkálatokat, azok végzésének időpontját és várható időtartamát az üzemeltető részére a munkavégzés előtt be kell jelenteni.”

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg. Az alapvető jogok biztosa eljárása során vizsgálja, hogy akár a hatósági jogalkalmazás, akár az annak alapjául szolgáló jogszabály alapjoggal összefüggő visszásságot eredményez-e. Az ombudsmani gyakorlat eddig is világossá tette, hogy az alapvető jogok biztosa számára egy adott jogi szabályozás alapjogi aspektusú vizsgálatára, valamint a jogszabály hiányosságával, tartalmi hibáival, avagy a hatósági jogalkalmazással összefüggő intézkedések megfogalmazására a törvény lehetőséget teremt. A preventív alapjogvédelemre hangsúlyt helyező ombudsmani gyakorlat alapján az alapvető jogok biztosa mandátuma keretei között marad akkor, ha az alapjogi aspektusú vizsgálatához nélkülözhetetlen módon, éppen a konkrét alapjogsérelmek és ezen alapuló panaszok hatékony megelőzése érdekében áttekinti a releváns jogi szabályozást. Abban az esetben, ha a vizsgálat eredményeképp az alapvető jogok biztosa arra a következtetésre jut, hogy a visszásságot valamely nem megfelelő normatartalom eredményezi, akkor – egyéb intézkedési lehetőségek mellett – az Ajbt. 2. § (2) bekezdése alapján javaslatot tehet jogszabály módosítására.

A Temető tv. felhatalmazása alapján az önkormányzat önkormányzati rendeletben állapítja meg temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatos díjakat, így mind az Ör. mind pedig a Temető tv. vonatkozó előírásainak vizsgálatára az Ajbt. szerint hatáskörrel rendelkezem.

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: statútum rendelet) 60. §-a alapján a belügyminiszter a településüzemeltetésért felelőssége keretében előkészíti a temetkezési közszolgáltatásra vonatkozó jogszabályokat.

II. Az érintett alkotmányos elv tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Álláspontom szerint az ombudsman akkor jár el helyesen, ha következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre.

Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”. Ugyanakkor a testület a 13/2013. (VI. 17.). AB határozatának indokolása során azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény negyedik módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi élel mondta ki azt, hogy „az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.”

Ha összevetjük az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglaltakat a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdésének szövegével, akkor az állapítható meg, hogy a jelen vizsgálat tárgyát képező jogállamiság elve és jogbiztonság követelménye tekintetében nem hoz olyan koncepcionális változást az Alaptörvény, mely az alkotmánybírósági gyakorlat tartalmi átértékelését alátámasztaná. Így elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági döntés megszületéséig – irányadónak tekintem az Alkotmánybíróság által mind az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, mind pedig az azt követően meghozott határozataiban, azok indoklásában kifejtett megállapításokat, következtetéseket.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróság a 22/2018. (XI.20.) számú AB határozatában erősítette meg a jogbiztonság elvének értelmezésére vonatkozó következetes gyakorlatát a tekintetben, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.

Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a kiszámíthatóság – beleértve az egységes jogalkalmazást – és az eljárási garanciák biztosítása szorosan összekapcsolódik az egyes alanyi alapjogok, szabadságjogok védelmével, mintegy kölcsönösen feltételezik egymást. Az alapjogok valódi érvényesülését képes kiüresíteni, megbénítani (azaz komolyan befolyásolni) a szabályozás vagy a jogalkalmazás hibáiból, zavarából adódó kiszámíthatatlanság, az eljárásra vonatkozó garanciális szabályok félretétele, figyelmen kívül hagyása.

III. Az ügy érdeme tekintetében

1. A Temető tv. vonatkozásában

A jogbiztonság követelménye a jogalkotó (állam) kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy az egyes jogszabályok világosak, egyértelműek legyenek a norma címzettjei számára. Az Alkotmánybíróság a 42/1997. (VII. 1.) AB határozatában elvi érveléssel mondta ki, hogy alkotmányellenessé nyilvánítható az a szabály, amely értelmezhetetlen voltánál fogva teremt jogbizonytalanságot, mert hatását tekintve nem kiszámítható és címzettjei számára előre nem látható. Mindebből következően, ha a szabályozás nem egyértelmű a norma minden címzettje számára, az nem állja ki a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményét.

A Temető tv. alábbi rendelkezései kapcsán merült fel a jogbiztonság követelményének való megfelelés kérdése.

A Temető tv. 40. § (2) bekezdése kimondja, hogy „A temető tulajdonosa, köztemető esetén az önkormányzat a temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatosan felmerült szükséges és indokolt költségek alapján állapítja meg

- a) a temetési hely, illetőleg az újraváltás díját,
- b) a temetkezési szolgáltatók kivételével a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulás díját,
- c) a temetői létesítmények, illetve az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételeért a temetkezési szolgáltatók által fizetendő díjat,
- d) a temetőbe való behajtás díját.”

A Temető tv. 40. § (6) bekezdése rögzíti, hogy „A temető üzemeltetője a szabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg. Nem szedhető díj a temetőlátogatásért, a temetői utak használatáért és a temetési hely gondozásához igénybe vett vízért.”

A Temető Tv. 41. § (3) bekezdése szerint „A települési önkormányzat, fővárosban a közgyűlés rendeletben állapítja meg – a köztemetőre vonatkozóan – különösen

- a) a temető rendeltetészerű használatához szükséges egyéb helyi, tárgyi és infrastrukturális feltételeket;
- b) a temető, ravatalozó használatának és igénybevételeinek szabályait;
- c) a temetési hely gazdálkodási szabályait;
- d) a sírhely méretezését, sírjelek alkalmazását, a kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezését, a sírgondozás szabályait;

- e) temetőben a kegyeleti közszolgáltatások feltételeit, a temetési hely megváltásának és újraváltásának díját, a temetőfenntartási hozzájárulás díját, illetve a létesítmények és az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételének díját;
- f) a temetési szolgáltatás, illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozói tevékenységek ellátásának temetői rendjét;”

A Belügyminisztérium álláspontja szerint az önkormányzat a köztemetőkre vonatkozóan önkormányzati rendeletben a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében meghatározott, a felsorolásban alkalmazott megnevezésű díjtételek megállapítására jogosult a Temető tv. 41. § (3) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján.

Fenti jogszabályhelyek alapján álláspontom szerint nem ilyen egyértelmű a szabályozás abban a tekintetben, hogy a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében meghatározott díjtételeken kívül az önkormányzat önkormányzati rendeletben nem állapíthat meg további díjtételeket. Ugyanis a Temető tv. 40. § (2) bekezdése a Belügyminisztérium – és a Kormányhivatal – álláspontja szerint oly módon korlátozza az önkormányzat díj megállapítási jogkörét, hogy csak az ott felsorolt, a felsorolásban alkalmazott megnevezésű díjtételek megállapítására van lehetősége. Ugyanakkor a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében meghatározott temetői díjak kizárólagosságát a – szaktárca által is hivatkozott – Temető tv. 41. § (3) bekezdésében meghatározott felhatalmazó rendelkezés kérdőjelezi meg. A Temető tv. 40. § (2) bekezdése taxatív felsorolás keretében, vagyis az önkormányzat által önkormányzati rendeletben megállapítható díjak körét minden más díjtétel kizárásával, tehát kizárólagos jelleggel sorolja fel. Ezzel szemben a köztemetőkre vonatkozóan az önkormányzati rendelet megalkotására felhatalmazást adó Temető tv. 41. § (3) bekezdése az önkormányzati rendelet tartalmi elemeinek – és így az e) pontban rögzített egyes díjtételek – meghatározása körében már exemplifikatív, vagyis példálózó jellegű felsorolást alkalmaz (erre utal a „különösen” szófordulat). Azáltal, hogy a Temető tv. 41. § (3) bekezdése – szemben a 40. § (2) bekezdésével – az egyes megállapítható díjakat példálózó jelleggel sorolja fel, kiolvasható egy olyan jogalkotói cél is, hogy az önkormányzat egyéb, a törvényben fel nem sorolt díjak megállapítására is jogosult lehet.

Következésképpen a szabályozás e tekintetben pontosításra szorul, a Belügyminisztérium válaszából kirajzolódó jogalkotói értelmezésnek – miszerint az önkormányzat a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében meghatározott és csak az ott felsorolt, a felsorolásban alkalmazott megnevezésű díjtételek megállapítására jogosult – az a megfogalmazás felelne meg, ha az önkormányzati rendelet megalkotására felhatalmazást adó Temető tv. 41. § (3) bekezdése az önkormányzati rendeletben meghatározható díjakat nem példálózó jelleggel sorolná fel, hanem visszautalna a 40. § (2) bekezdésben megjelölt díjakra.

Fentiekkel szoros összefüggésben a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében meghatározott, az önkormányzat által megállapítható temetői díjak kizárólagosságát illetően a Temető tv. 40. § (6) bekezdésének második mondata is félreértésekre adhat okot. A Temető tv. 40. § (6) bekezdése a tárcsa értelmezése szerint a nem köztemetőkre vonatkozóan állapítja meg azt a szabályt, hogy az üzemeltető a szabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg. A Belügyminisztérium elismerte azt, hogy a normaszöveg valóban nem pontosan utal arra, hogy az üzemeltető mely szabályzatban megállapított díjakon felül nem állapíthat meg továbbiakat, azonban – egyetértve a szaktárca álláspontjával – ez csak a Temető tv. 6. § (4) bekezdésében rögzített temetőszabályzat lehet, figyelemmel arra, hogy a Temető tv. e szabályzaton kívül csupán a helyi építési szabályzatra utal, másrészt a Temető tv. 40. § (3) bekezdése kimondja, hogy a köztemetőkre vonatkozó díjak mértékét az

önkormányzat rendeletben állapítja meg. Következésképpen önmagában nem eredményez jogbizonytalanságot a Temető tv. 40. § (6) bekezdésének első mondata abban a tekintetben, hogy nem a „temetőszabályzat” terminológiát, hanem a „szabályzat” kifejezést használja, figyelemmel arra, hogy Temető tv. fentebb hivatkozott rendelkezései alapján egyértelműen megállapítható, hogy ez csak a temetőszabályzat lehet.

A szaktárca hangsúlyozta ugyanakkor azt is, hogy a Temető tv. 40. § (6) bekezdésének második mondata megnevez továbbá 3 díjfajtát (a temetőlátogatás, a temetői utak használata és a temetési hely gondozása), amelyekre vonatkozóan díj kiszabását taxatív módon megtiltja, és e 3 díjfajta megállapításának tilalma nem csak a nem köztemető üzemeltetőjére, hanem annak tulajdonosa számára is korlátozást jelent.

Álláspontom szerint a Temető tv. 40. § (6) bekezdésének második mondatából nem feltétlenül és egyértelműen következik a Belügyminisztérium válaszából kirajzolódó tartalom, mely szerint a 3 díjfajta (a temetőlátogatás, a temetői utak használata és a temetési hely gondozása) megállapításának tilalma nemcsak a nem köztemető üzemeltetőjére, hanem annak tulajdonosa számára is korlátozást jelent. Álláspontom szerint a szöveg e tekintetben is pontosításra szorul; a jogalkotói értelmezésnek például az a megfogalmazás felelne meg, hogy „A temető üzemeltetője a szabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg. A temető tulajdonosa, üzemeltetője a szabályzatban a temetőlátogatásért, a temetői utak használatáért és a temetési hely gondozásához igénybe vett vízért díjat nem állapíthat meg.” A jelenlegi szöveg alapján ugyanis nem egyértelmű, hogy e 3 díjfajta megállapításának tilalma csak a nem köztemető üzemeltetőjére, avagy a nem köztemető tulajdonosa számára is korlátozást jelent-e.

A fentiekén túlmenően hivatkoznom kell arra is, hogy a Belügyminisztérium tájékoztatása szerint a Temető tv. a köztemetők vonatkozásában nem tartalmaz egyértelmű szabályt arra vonatkozóan, hogy a köztemetők üzemeltetője szedhet-e díjat. A Temető tv. 40. § (2) bekezdése ugyanis a tulajdonos, valamint köztemető esetén az önkormányzat által szedhető díjak körét rögzíti, a köztemetők üzemeltetőjének díjszabályozására vonatkozóan nem rögzít előírásokat. Következésképpen álláspontom szerint jogbizonytalanságot eredményez az, hogy Temető tv. nem tartalmaz egyértelmű szabályt arra vonatkozóan, hogy a köztemetők üzemeltetője szedhet-e díjat.

Az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlata részeként megállapította, hogy "a törvény által használt fogalmak értelmezése, a törvényszövegben lévő gondolat kifejtés, a fogalmak tartalmi kitöltése a jogalkalmazó feladata" [1/1995. (II. 8.) AB határozat]. Önmagában semmiképpen nem jelent alkotmányossági problémát, jogalkotói mulasztást tehát az, hogy jogértelmezésre esetlegesen szükség van. Ugyanakkor, ha a törvény szövegtartalma és szóhasználata annyira pontatlan és homályos, hogy több szakmai szervvel való konzultációt követően olvasható ki a szabályozás jogalkotó általi célzott hatása, az már a jogállamiságot sértő jogbizonytalansághoz vezet.

Mindezek alapján megállapítom, hogy Temető tv. nem tartalmaz egyértelmű szabályt a köztemetők üzemeltetőjének díjszabályozására, emellett a Temető tv. 40. § (2) és (6) bekezdésének második mondata és 41. § (3) bekezdésének nyelvtani, valamint jogalkotói és jogalkalmazói értelmezése között olyan bizonytalanság feszül, hogy a szabályozás nem áll összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével.

2. Az Ör. vonatkozásában

Az Ör. 15. § (1) bekezdése a sírbolt, síremlék (sírkő) létesítési és felújítási munkálataihoz igénybe vett terület után területhasználati díjfizetési kötelezettséget állapít meg. A Temető tv. rendelkezéseinek tanulmányozása során azonban vizsgálatom folyamán felmerült, hogy az önkormányzat temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatos díj megállapítási jogköre (azaz, hogy az önkormányzatnak csak a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében felsorolt, a felsorolásban alkalmazott megnevezésű díjtételek megállapítására van lehetősége). A jogszabályi környezet feltárása és a jogalkalmazó szervek álláspontjának megismerése érdekében ezért megkerestem a Belügyminisztériumot illetve a Pest Megyei Kormányhivatalt. A megkeresésem nyomán Maglód Város Önkormányzatának törvényességi felügyeletét ellátó Pest Megyei Kormányhivatal a fentiek szerint törvényességi felhívást bocsátott ki, melyet Maglód Város Önkormányzat Képviselő-testülete megvizsgált és az abban foglaltak alapján felkérte a jegyzőt, hogy készítse elő az Ör. módosításának tervezetét a törvényességi felhívásban foglaltaknak megfelelően. A Képviselő-testület a szeptemberi ülészakban elfogadta az Ör. módosításáról szóló 14/2021. (IX.20.) önkormányzati rendeletet. A módosítás eredményeként 2021. szeptember 21. napjától sírkő, síremlék állítási munkák, valamint sírkő, síremlék felújítási munkák esetén területhasználati díjat már nem határoz meg az Ör.

Intézkedésem

A jelentésemben feltárt alapvető joggal összefüggő visszasság orvoslása és jövőbeni megelőzése érdekében az Ajbt. 37. §-a alapján felkérem a belügyminisztert, hogy a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 60. §-ban meghatározott hatáskörében fontolja meg a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény érintett rendelkezéseinek olyan irányú pontosítását, amelynek eredményeként

- a) a köztemetők esetében a települési önkormányzatok számára egyértelmű lesz az, hogy az önkormányzat temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatos díj megállapítási jogköre korlátozott, csak a Temető tv. 40. § (2) bekezdésében felsorolt, a felsorolásban alkalmazott megnevezésű díjtételek megállapítására van lehetősége, a törvényben nevesített díjakon felül további, más elnevezésű díjak megfizetésének előírására az önkormányzatnak jogalkotási felhatalmazás hiányában nincs lehetősége;
- b) egyértelmű lesz az, hogy a köztemetők üzemeltetője szedhet-e díjat;
- c) a Temető tv. 40. § (6) bekezdésének második mondata alapján egyértelmű lesz az, hogy a nem köztemetőkre vonatkozóan állapítja meg azt a szabályt, hogy az üzemeltető a temetőszabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg, és az ott megjelölt 3 díjfajtát nem csak a nem köztemető üzemeltetője, hanem annak tulajdonosa sem veheti ki;
- d) az önkormányzati rendelet megalkotására felhatalmazást adó Temető tv. 41. § (3) bekezdése az önkormányzati rendeletben meghatározható díjakat nem példálózó jelleggel sorolja fel, hanem visszautal a 40. § (2) bekezdésben megjelölt díjakra.

Maglód Város Önkormányzata a köztemetőkről és a temetkezés rendjéről szóló 12/2016. (VI. 27.) számú önkormányzati rendelet módosítása mellett döntött. A módosítás eredményeként 2021. szeptember 21. napjától sírkő, síremlék állítási munkák, valamint sírkő, síremlék felújítási munkák esetén területhasználati díjat már nem határoz meg az Ör., így az Ör.-t érintően további intézkedést nem tesztek.

Budapest, 2021. november 12.

Dr. Kozma Ákos
alapvető jogok biztosa

Jelentések, tájékoztatók

EURÓPA TANÁCSI ELISMERÉST KAPOTT TIZENHAT MAGYAR ÖNKORMÁNYZAT

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága magyar elnökségi programok keretében, a Belügyminisztériumban megrendezett 2021.november 10-ei ünnepélyes konferencián a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatokért járó elismerések mellett Magyarországon első alkalommal vehettek át Európai Kiváló Kormányzás Védjegyet a sikeresen pályázó önkormányzatok.

A hazai és nemzetközi érdeklődők által online, élőben is követett konferencián a magyar önkormányzatok legjobb teljesítményeit, innovatív új megoldásait ismerhették meg a résztvevők. Az ünnepélyes eseményen két, az Európa Tanács módszertanán alapuló pályázati program nyertesei vehették át elismeréseiket.

Az önkormányzatok számára rendezett eseményen többek közt részt vett és beszédet mondott Pogácsás Tibor, a Belügyminisztérium önkormányzati államtitkára, Schmidt Jenő, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége elnöke, Dr. Juhász Hajnalka, az Európa Tanács Miniszteri Bizottság magyar elnökséggel összefüggő nemzetközi kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszteri biztos, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének tagja, Alina Tatarenko az Európa Tanács Demokratikus Kormányzás Részlegének vezetője, Niall Sheerin az Európa Tanács Szakértői Központjának projekt koordinátora, Kojcsa Dávid nemzetközi kapcsolatokért felelős vezető-kormánytanácsos a Miniszterelnökség, Területi Közigazgatás Működtetéséért Felelős Helyettes Államtitkársága részéről, Langerné Victor Katalin, a Belügyminisztérium társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkára, Dr. Simon Attila István, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális ügyekért felelős helyettes államtitkára és dr. Szigeti László, az Országos Polgárőr Szövetség önkormányzati alelnöke.

Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programja 2021 – A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programját 2008 óta hirdeti meg folyamatosan az önkormányzatok körében a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége.

Az idei évi megvalósításban a Belügyminisztérium, és az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, a Kisvárosok Szövetsége, a Magyar Faluszövetség, a Magyar Önkormányzatok Szövetsége, az Autónia Alapítvány, a Biztonságos és Élhető Városokért Egyesület, a Homo Oecologicus Alapítvány, és az Országos Polgárőr Szövetség vettek részt.

A Program keretében ebben az évben azokat a már bizonyított jó önkormányzati gyakorlatokat vártuk, amelyek a járvány utáni újrakezdésben lehetnek hasznukra más önkormányzatoknak, függetlenül attól, hogy a járvány alatt, vagy előtte találták ki és próbálták ki azokat. Elvárásunk volt, hogy minimum egy éves bizonyított hatékony, hatásos, mások számára átvehető és megismételhető önkormányzati gyakorlat legyen négy témában: idősellátás, önkormányzati innovációk, bűnmegelőzés, közbiztonság valamint társadalmi felzárkózás területein.

Az írásbeli értékelést és a helyszíni látogatásokat követően versenyezhettek egymással az önkormányzatok a prezentációs döntőn, ahol 10-10 percben mutatták be jó gyakorlataikat. A díjak odaítéléséről ezt követően született döntés, 11 önkormányzat 12 pályázata részesült elismerésben.

A díjak pénzügyi fedezetét támogatásként valamennyi területen a Belügyminisztérium, valamint az Innovációs és Technológiai Minisztérium biztosította. A díjat a jó gyakorlat céljaival egyező célokra használhatják fel az önkormányzatok, az idei év legjobb önkormányzati gyakorlatai kategóriánként:

Önkormányzati innovációk (az Innovációs és Technológiai Minisztérium támogatásával):

1. **Ipolytölgyes Község Önkormányzata** – 1.000.000,- Ft
2. **Püspökszilágy Község Önkormányzata** – 800.000,- Ft
3. **Budapest Főváros XIII. Kerület Önkormányzata** – 500.000,- Ft

Bűnmegelőzési, közbiztonsági jó önkormányzati gyakorlatok (A Belügyminisztérium támogatásával):

1. **Páty Község Önkormányzata** – 1.000.000,- Ft
2. **Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Önkormányzata** – 800.000,- Ft
3. **Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat** – 500.000,- Ft

Önkormányzati idősellátás jó gyakorlatai kiemelten az otthoni szolgáltatások és ellátások jó gyakorlatai (az Innovációs és Technológiai Minisztérium támogatásával):

1. **Jánoshida Község Önkormányzata** – 1.000.000,- Ft
2. **Budakeszi Város Önkormányzata** – 800.000,- Ft
3. **Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat** – 500.000,- Ft

Társadalmi felzárkózási jó gyakorlatok – szegénység elleni küzdelem munka biztosításával, munkahelyteremtéssel a település közösségének hasznára (A Belügyminisztérium támogatásával.)

1. **Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata** – 1.300.000,- Ft
2. **Szigetvár Város Önkormányzata** – 1.000.000,- Ft
3. **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata** – 700.000,- Ft

Forrás: www.legjobbonkormanyzatigyakorlatok.hu

INTEGRÁLT TÁMOGATÓ TANÁCS KERÜLT FELÁLLÍTÁSRA A LIFE LOGOS 4 WATERS KERETÉBEN

A LIFE20 CCA/HU/001604 azonosítószámú „Innovatív vízgazdálkodási módszerek integrált gyakorlati alkalmazása vízgyűjtő szinten önkormányzati koordinációval” című LIFE LOGOS 4 WATERS projekt 2021. október 1-jével indult a Belügyminisztérium koordinálásában.

A LIFE-MICACC projekt tapasztalataira építve a LIFE LOGOS 4 WATERS projekt keretében egy ernyőszerkezet felállítását láttuk szükségesnek a pályázati anyag kidolgozása során, mely az Integrált Támogató Tanács (röviden: Tanács) nevet kapta. A Tanács azon kulcsterületeket képviselő szervezetekből tevődik össze, akik a zöld-kék infrastrukturális beruházások, kiemelten a természetes vízmegtartó megoldások megvalósításában és az önkormányzati eljárások, beruházások lefolytatásában kiemelten fontos szerepet játszanak. Szakértelmük és rálátásuk a szabályozási környezetre, az érintett szakterületekre nem csak az információáramlást gyorsítja, hanem nagyobb rálátást és megértést biztosít más kapcsolódó szakterületek munkájához illetve számos esetben gyorsabb információáramlást és tudásmegosztást eredményez. Továbbá egy közös nyelv, kiindulási alap létrejöttét is lehetővé teszi, mely nem csak a projekt megvalósítása során szolgálhat segítségül, hanem az egyes szervezetek későbbi, projekten túli munkavégzése kapcsán is.

A Tanácsnak a projektpartnerségen túl kilenc tagszervezete van, akik már a pályázat kidolgozási szakaszában, 2020 nyarán elköteleződtek annak céljai mellett. Együttműködő partnerként részvételükkel tovább emelik a projekt szakmai színvonalát az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal, a Duna Múzeum, a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, a Magyar Bányászati és Földtani

Szolgálat, a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a Pest Megyei Kormányhivatal. Így a Tanács – a projekt partnereket is beleszámítva – összesen 17 szervezetet fog össze.

A Tanács első ülésére 2021. november 17-én került sor online formában, melyet annak elnöke, Dr. Számadó Róza főosztályvezető asszony (Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda) hívott össze. A Tanács kiemelt feladatai közé tartozik – a folyamatos magas-szintű szakmai menedzsment támogatása, minőségbiztosítás és véleményezés mellett – az egyes akciók tevékenységeinek megvalósítását támogató munkacsoportok felállítása. A tervezési szakaszban nyolc munkacsoport felállítását láttuk szükségesnek, melyek nagyban megkönnyítik majd a kapcsolódó tevékenységekben való előrehaladást. Ezek közül az első alakuló ülésen négy munkacsoport került felállításra, melyekbe a közös munka jegyében minden partner és felkért együttműködő partner delegált legalább egy képviselőt.

Bízunk benne, hogy ez a széleskörű, stakeholdereket összefogó és aktívan bevonó működési mód egy egységes szemléletformálást és további együttműködést fog eredményezni a szervezetek között.

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda

A PARLAMENT ELŐTT A JÖVŐ ÉVI ADÓCSÖKKENTÉSEKRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT

Újabb jelentős adócsökkentések segítik a vállalkozásokat és a családokat. A Pénzügyminisztérium benyújtotta azt a törvényjavaslatot, amely 2022-ben több mint 750 milliárd forintot hagy az adózóknál. Ha az Országgyűlés megszavazza, akkor a kormány javaslatai nemcsak a vállalkozásoknak és a lakosságnak hoznak nagy könnyebbséget, hanem a gyermekes családoknak is.

Jövőre ugyanis a babakötvények utáni állami támogatás összege a duplájára emelkedik. 2022. január elsejétől újabb négy százalékponttal csökken a munka közterhe. Míg 2009-ben 33,5 százaléknyi adó terhelte a vállalkozásokat, jövőre kevesebb, mint a fele; mindössze 13 százalék. Megszűnik ekkor a másfél százalékos szakképzési hozzájárulás, emellett pedig két és fél százalékponttal mérséklődik a vállalkozások által fizetendő szociális hozzájárulási adó. A változtatás nyomán egyrészt csaknem 600 milliárd forint körüli összeg maradhat az érintetteknek, másrészt olcsóbbá válik a munkaerő foglalkoztatása, így a cégek könnyebben vehetnek fel alkalmazottat, harmadrészt megszűnik egy újabb önálló köztehertípus. A szakképzési hozzájárulás megszűnésével úgy szabadul meg egy bonyolult adminisztratív kötelezettségtől a magyar cégvilág, hogy a szakirányú oktatást, illetve duális képzést végző vállalkozások a szociális hozzájárulási adóból lényegében ugyanúgy érvényesíthetik a kedvezményt, mint eddig.

Január 1-től nemcsak a szociális hozzájárulási adó mértéke csökken, hanem többek között az egyszerűsített közteherhivselési hozzájárulás (ekho) szabályai is kedvezőbbekké válnak. A kifizetőt terhelő ekho ugyanis 15,5 százalékról 13 százalékra csökken.

A tervezet meghosszabbítja a kis- és középvállalkozások kedvezményét a helyi iparüzési adóban, így – ha az Országgyűlés megszavazza - jövőre is automatikusan jár az alacsonyabb, maximum egy százalékos adómérték az érintetteknek. Az intézkedés révén a kkv-ék összességében 150 milliárd forintot spórolhatnak. Jövőre is érvényes az a vállalkozásokat, a családokat és a lakosság védelmét szolgáló szabály, hogy nem alkalmazható az a helyi adórendelet vagy települési adórendelet, amely adómérték emelést vagy az adóelőny szűkítését fogalmazza meg, és 2022-ben sem lesz lehetőség új, eddig nem lévő helyi adó vagy települési adó bevezetésére.

A javaslat szerint a kisvállalati adó kulcsa - további egy százalékponttal - 10 százalékra csökken. A már kivázó vállalkozásoknak 10 milliárd forintot jelent az adómérséklés, és a Pénzügyminisztérium becslése szerint a kedvező szabályok miatt jövőre még több vállalkozás választja a kisvállalati adót.

A tervezet szerint a babakötvény után járó állami támogatás összege a duplájára - 6 ezer forintról 12 ezer forintra - nő. A babakötvény továbbra is az egyik legjobb befektetés, és nemcsak azért mert a befizetett összeg 10 százalékaival (2022-től maximum 12 ezer forinttal) támogatja az állam, hanem azért is, mert a kamata az előző évi infláció plusz három százalék.

A törvényjavaslat tehát tartalmazza a minimálbér és szakmunkás minimálbér emelését megalapozó vállalkozói adócsökkentéseket. A kormány továbbra is kiáll az adócsökkentések politikája mellett, mert amióta csökkennek az adók, nő a gazdaság, nő a foglalkoztatás és nőnek a bérek is. A baloldal adóemelésekre épülő gazdaságpolitikája megfojtotta a gazdaságot, tönkretette a vállalkozásokat, és alacsonyan tartotta a béreket is.

A minimálbér és a garantált bérminimum 2022. évi emelésével összefüggésben szükséges adóintézkedésekről, valamint egyes más intézkedésekről szóló törvényjavaslat elérhető a parlament.hu/folyamatban-levo-torvenyjavaslatok oldalon.

Forrás: www.kormany.hu (Pénzügyminisztérium)

2022. SZEPTEMBER VÉGÉIG ÁTJÁRHATÓK A SZÉP-KÁRTYA ALSZÁMLÁI

A kormány meghosszabbította az átjárást a Szép-kártya egyes alszámlái között, így kilenc hónappal tovább, 2022. szeptember 30-ig mintegy egymillió munkavállaló a kártya bármelyik zsebéből fizethet a szálláshelyért, a vendéglátásért vagy a szabadidős-szolgáltatásért - tájékoztatta az MTI-t Tállai András.

A Pénzügyminisztérium parlamenti ügyekért felelős államtitkára kiemelte, hogy a Szép-kártya zsebei közti átjárhatóság nemcsak a mintegy egymillió foglalkoztatottat támogatja, hanem a turizmust is.

A Szép-kártyára történő feltöltések adatait ismertette elmondta, hogy az elmúlt években a feltöltések 70 százaléka vendéglátás alszámlára, a 10 százaléka szabadidő alszámlára és a 20 százaléka szálláshely alszámlára érkezett.

Ám ennek a megoszlásnak lényegében 2022. szeptember 30-ig nincs jelentősége, hiszen Széchenyi Pihenő Kártya egyes alszámláira utalt béren kívüli juttatás bármelyik másik alszámlánál meghatározott szolgáltatás kiegyenlítésére is felhasználható, így például a vendéglátás alszámlán összegyűlt összegből akár fürdő-, uszodabérlet is vásárolható, vagy a szállásdíj is kiegyenlíthető - mutatott rá Tállai András.

A kormány számos eszközzel segíti a turizmusban tevékenykedő vállalkozásokat, hiszen ez a koronavírus-válságnak leginkább kitett ágazat - húzta alá. Az intézkedés annak ellenére szükséges, hogy az online pénztárgépek adatai már kedvező képet mutatnak. A vendéglátás forgalma ugyanis például 2021. október 30-tól november 5-ig tartó hét napban 16,6 százalékos növekedést mutatott a 2019. év azonos időszakához képest - tette hozzá.

Felidézte, hogy 2020. április 22-től 2021. december 31-ig tartó több mint másfél éves időszakban a kormány megfelelt a Szép-kártya adóterhét, ami tavaly április 21-én még 32,5 százalék volt, az azóta már csak 15 százalék. Az adókönyvtés idén összességében 41 milliárd forintot hagyhat az érintetteknek.

Az államtitkár megjegyezte, hogy a Szép-kártyát érintő kedvező változások címzettje nemcsak a turisztikai ágazat, hanem a magyar lakosság, a családok, hiszen a zsebek közti átjárhatóság, a csökkentett adó, a megemelt keretösszeg egyre többek pihenését, rekreációját biztosítja.

Forrás: www.kormany.hu (MTI)

TESZTELJE TUDÁSÁT!

Elkészült az Országos Tűzmelegelőzési Bizottság tizenhetedik online tűzvédelmi tesztje. A legújabb tűzvédelmi teszt elsősorban a novemberi jeles ünnepekkel, a lakás- és temetőtüzek megelőzésével foglalkozik.

Hol és hogyan helyezhető el biztonságosan egy mécses? Mit tartsunk szem előtt, ha szeretteinkről emlékezünk meg otthonunkban vagy a temetőben? Van-e teendő, miután eloltottuk az otthonunkban keletkezett kisebb tüzeket? Mire figyeljünk a Márton-napi sütés-főzés közben? Ezek és ezekhez hasonló kérdések találhatóak az aktuális tűzvédelmi tesztben. A teszt ajánlásokat, kiegészítő információkat is tartalmaz.

A tizenhetedik tűzvédelmi teszt már elérhető az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (katasztrófavedelem.hu) oldalán, az alábbi elérési útvonalon: Lakosság → Országos Tűzmelegelőzési Bizottság → Tartalomjegyzék – Tűzvédelmi tesztek.

Segítheti is munkánkat, a visszajelzések alapján megtudjuk, hogy a jövőben milyen tűzmelegelőzési témákban szükséges pontosítani, bővíteni az ismereteket.

Forrás: Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

ZÖLDÜLNEK A TELEPÜLÉSEK AZ ORSZÁGBAN

Minden egyes elültetett fa a jövőbe vetett hit szimbóluma, hiszen újabb lépést jelent a környezettudatosabb, fenntarthatóbb világ felé - mondta Erdős Norbert, az Agrárminisztérium Élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára a Településfásítási Program alkalmából szervezett faültetésen.

Az őszi ültetési program már javában zajlik, 19 megyében, 514 településen történik faültetés, ahol összesen 14 ezer fát helyeznek a földbe a helyi önkormányzatok és a civil szervezetek az adott térség állami erdőgazdaságával, valamint az Országos Erdészeti Egyesület helyi csoportjainak közreműködésével. Az államtitkár két helyen, Tótkomlóson és Kaszaperen is részt vett a közösségi faültetésekben.

Az államtitkár Tótkomlóson tartott beszédében emlékeztetett, az Agrárminisztérium az Országfásítás részeként 2020-ban Településfásítási Programot hirdetett a 10 ezer fő alatti települések számára, amelynek célja elsősorban a települések zöldítése és a Vidékfejlesztési Program erdőtelepítési támogatásainak népszerűsítése volt. Kiemelte, a 2020 őszi és 2021 tavaszi ültetési szezonban 475 település több mint 12 ezer sorfát ültetett el. Erdős Norbert azt is megemlítette, hogy az Agrárminisztérium idén megduplázott keretösszeggel hirdette meg a Településfásítási Program második ütemét.

Erdős Norbert Kaszaperen kiemelte, az ültetések 2022 tavaszán további 373 településen folytatódnak tovább. Arról is szólt, hogy a program jóval túlmutat a 10-30 fa elültetésén, ugyanis a legtöbb esetben a település közösségi esemény keretében ülteti a fákat, bevonva ezzel fiatalokat és időseket egyaránt. „A jövő generációjának meg kell mutatni, hogy a fa értéket képvisel, az a feladatunk, hogy a zöld gondolatokat a gyakorlatban is elültessük” - emelte ki.

Az államtitkár felhívta a figyelmet a [Magyarország Zöld Úton Jár!](#) online kérdőív kitöltésének fontosságára is, amelynek célja, hogy mindenki elmondhassa, mit gondol a környezetvédelem legfontosabb kérdéseiről: többek között az illegális hulladéklerakatok felszámolásáról, a megújuló energia népszerűsítéséről, vagy a zöldenergia közlekedésben való használatáról.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

MEGÚJULT A MEZŐŐRÖK ÉS HEGYŐRÖK MUNKÁJÁNAK SZABÁLYOZÁSA

Az Agrárminisztérium megújította a mezőőrök és a hegyőrök szolgálati viszonyának szabályozását. Az új jogszabály a mintegy 430 mezei őrszolgálat számára a korábbihoz képest átláthatóbban tartalmazza a képzések szabályozását, a nyilvántartásba vételt, illetve a szolgálati jogviszony egyes szabályait.

A mezei őrszolgálatok tevékenysége igen jelentős a vidéki térségekben élőknek. Feladatuk a külterületi termőföldek őrzése, valamint a termőföldön lévő, illetve ahhoz tartozó termények, haszonállatok, valamint az ott található különböző vagyontárgyak védelme. Ezzel a tevékenységgel a települési közrend és közbiztonság védelméhez kapcsolódnak, szorosan együttműködve a rendőrséggel. Létrehozásukra a települési önkormányzatoknak van lehetősége.

Jelenleg mintegy 430 mezei őrszolgálatban közel 750-en teljesítenek szolgálatot, akiknek 98%-a 20.000 lakos alatti településen, ezen belül is, többségük, 75%-uk 5000 lakos alatti településen működik.

Az új rendelet 2021. november 4-én lépett hatályba, amely [ezen az oldalon](#) érhető el.

Forrás: www.kormany.hu, Agrárminisztérium

ÉLETTEL TELNEK MEG A FALVAK A MAGYAR FALU PROGRAMNAK KÖSZÖNHETŐEN

Lassan eléri majd az ezermilliárd forintot a Magyar Falu Programra fordított költségvetési támogatások összege, a programnak köszönhetően újra élettel telnek meg a falvak - mondta Gyopáros Alpár modern települések fejlesztéséért felelős kormánybiztos a Századvég Konjunktúrakutató Zrt. Vidék Konferencia 2021 rendezvényén.

Rámutatott: a program indulása óta már 1100 településen nőtt a népességszám, köztük 858 olyan településen, ahol korábban évtizedeken keresztül csökkent. Határozott szándék van arra, hogy a programot addig folytassák, amíg ez mind a 2372 magyarországi településről elmondható lesz - tette hozzá.

A program forráskerete is évről-évre bővül: az eddigi, 600 milliárd forint feletti összeg jövőre több mint 291 milliárd forinttal bővül - ismertette.

A 2010 előtti időszak tudatos falurombolás volt, amikor megszűntek területfejlesztési alapok, bezártak 38 vasúti mellékvonalat, megszűnt 381 oktatási intézmény, a falvakat adósságcspdába kergették - mondta.

Kiemelte: a 2010-es kormányváltás után elkezdődött az újjáépítés korszaka, első lépéseként a kistelepülési önkormányzatok adósságát a kormány átvállalta. Elindult a Modern városok program, az ebben megvalósult fejlesztések hasznélvezői a falvak is. A Magyar Falu Program 2019-ben indult, ezt a programot a falvak írják, eddig mintegy 300 helyszínen 10 ezer szereplővel konzultáltak - ismertette.

Minden életszerű, költségvetésből megvalósítható javaslatot eddig be tudtak építeni ismertetése szerint a programba. A komplex program évről-évre bővül, jelenleg négy célterülete van, a pályázók lehetnek önkormányzatok, történelmi egyházak, tankerületi központok, civil szervezetek is. A vállalásuk szerint hatvan napon belül döntenek a beadott pályázatokról, azután a teljes összeget három napon belül kifizetik a kedvezményezetteknek, ez minden eddiginél gyorsabb - mutatott rá. Ez azért fontos, mert a munkálatok azonnal elkezdődhetnek.

Közölte, hogy a programon belül a Falusi útalapból 3000 kilométernyi úthálózatot újítottak meg 2019-2021 között, 2022-ben további 1500 kilométernyi mellékút újulhat meg. Idén újdonságként a programból két piaci szegmenst támogatnak, a hazai mikro-, kis-, és középvállalkozásokat, és a kistelepülési üzleteket. Közölte: több tízmilliárd forint értékű kiskereskedelmi boltfejlesztés valósul meg, 121 új üzlet nyílhat 5,6 milliárd forint támogatás segítségével idén és jövőre, és 1415 meglévő üzletet támogatnak további 32 milliárd forinttal a szolgáltatások, a kínálat bővítésében.

Elindult a Magyar falu vállalkozás-újraindítási program is, uniós forrás bevonásával, az első szakaszban 27,4 milliárd forintot kapott 2600 nyertes pályázó telephelyfejlesztésre, munkabér támogatásra.

A kormánybiztos elmondta: a Magyar Falu Program indulása óta több mint 20 ezer nyertes pályázat révén több mint 220 milliárd forint támogatást kaptak a hazai kistelepülési önkormányzatok, a falvakban működő egyházközségek, a tankerületi központok és a civil szervezetek. Egy pályázatra átlagosan nagyjából 10-11 millió forint támogatás jutott.

Forrás: www.kormany.hu, Miniszterelnökség

ÁSZ hírek

A KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS KELLÉKEI ÉS BUKTATÓI

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) kimondja, hogy kötelezettségvállalásra csak a szabad előirányzat mértékéig kerülhet sor. Ez az alapvető garanciális szabály hivatott biztosítani az államháztartás kiadási előirányzatainak finansiális fenntarthatóságát. A kiadási előirányzatok felhasználásának kontrolltevékenysége a kötelezettségvállalás, mely fizetési kötelezettség vállalásáról szóló írásbeli nyilatkozatban ölt formát. A kötelezettségvállalás tehát alapvető hatást gyakorol az adott költségvetési szerv gazdálkodásának szabályszerűségére. Az ÁSZ ellenőrzési tapasztalatainak alapuló tanácsadó tevékenysége keretében összegyűjtötte a kötelezettségvállalás azon kellékeit, melyek, ha módszeresen, következetesen alkalmazásra kerülnek, úgy általuk kikerülhetők a kötelezettségvállalás buktatói.

A kötelezettségvállalás első és egyben legfontosabb kellékeként azonosítható a kötelezettségvállalás eljárásrendjének belső szabályzatban való kialakítása. A költségvetési szerv ennek kialakításával teremti meg a kontrollkörnyezetet. Kötelezettségvállalás kontrollkörnyezete alatt értjük a gazdálkodási/ kötelezettségvállalási szabályzatot, a felhatalmazásokat, kijelöléseket, illetve a gazdálkodási jogkörgyakorlókról és azok aláírásmintájáról vezetett nyilvántartást. A kötelezettségvállalás klasszikus kellékeként tartandók számon a kötelezettségvállalás dokumentumára rájegyzett, a pénzügyi ellenjegyzés meglétét igazoló adatok, a kötelezettségvállalást megalapozó szerződésekkel kapcsolatban jogszabály által előírt tartalmi elemek, és végül, de korántsem utolsó sorban a kötelezettségvállalás nyilvántartásának kormányrendeletben előírt kötelező minimum elemei.

Az alábbiakban sorra vételre kerül az, hogy a kötelezettségvállalás egyes kellékei hogyan segíthetik a költségvetési szervet abban, hogy a kötelezettségvállalással kapcsolatos buktatókat elkerülje.

I. A kötelezettségvállalással kapcsolatos szabályozási feladatok végrehajtásával a költségvetési szerv megteremti azon kontrollkörnyezetet, melyben egyértelműek a kötelezettségvállalással kapcsolatos felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok.

A kötelezettségvállalásra vonatkozó alapvető szabályokat törvényi szinten az Áht. tartalmazza, míg a részletszabályokat az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ávr.) adja meg. Azonban az Ávr. sem szabályoz le mindent, helyet hagy a költségvetési szerv feladatellátásából, vagy szervezeti sajátosságából származó specialitásoknak. Ezért kapnak fontos szerepet a belső szabályzatok a számvevőszéki ellenőrzések kapcsán, mivel ezen belső szabályzatokkal lesz teljesen lefedett a kötelezettségvállalás folyamata. **Az ÁSZ ellenőrzési tapasztalatai alapján gyakorta feltárt hibaként jelentkezik, hogy nem kerülnek kidolgozásra a kötelezettségvállalás eljárási és dokumentációs részletszabályai ezáltal a kötelezettségvállalás folyamata nem átlátható, valamint nem egyértelműek a kötelezettségvállalással kapcsolatos felelősségi,**

hatásköri viszonyok és feladatok. Ennek elkerülésére az alábbiakban a költségvetési szerv kötelezettségvállalással kapcsolatos szabályozási kötelezettségeinek számbavételére kerül sor:

1. A költségvetési szerv vezetője belső szabályzatban rendezi a kötelezettségvállalás módjával, eljárási és dokumentációs részletszabályaival, valamint az ezeket végző személyek kijelölésének rendjével kapcsolatos belső előírásokat, feltételeket.
2. További szabályozási kötelezettséget igényelnek az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást nem igénylő kifizetések, amelyek olyan kifizetések, melyek értéke a kétszázezer forintot nem éri el, továbbá a számlavezető által leemelt díj, juttatás, a külföldi pénzügyekben vállalt kötelezettség árfolyamvesztesége (kisértékű kötelezettségvállalások).
3. A kötelezettséget vállaló szerv a kötelezettségvállalásra jogosult személyekről és aláírás-mintájukról a belső szabályzatában foglaltak szerint naprakész nyilvántartást vezet. A jogszabály nem írja elő a nyilvántartás vezetésének mikéntjét, sem annak formáját. Az ÁSZ az ellenőrzés során számtalan megoldással találkozott. A számvevőszéki ellenőrzés során azt, hogy az adott nyilvántartás megfelelő-e, az ÁSZ az alábbi szempontok szerint ellenőrzi: alkalmas-e a nyilvántartás az aláírás minták beazonosítására, megállapítható-e az aláíró felhatalmazásának/kijelölésének érvényességi időszaka (kezdeté és vége), illetve a jogosultság összeghatára.

II. A kötelezettségvállalással, illetve az azt megelőző pénzügyi ellenjegyzéssel a költségvetési szerv biztosítja, hogy kifizetésre ellenőrzés nélkül ne kerülhessen sor.

Az Áht. előírja, hogy kötelezettségvállalásra csak pénzügyi ellenjegyzés után, a pénzügyi teljesítés esedékességét megelőzően, írásban kerülhet sor. A pénzügyi ellenjegyzés folyamatba épített, garanciális jellegű kontroll a kifizetések felett. A pénzügyi ellenjegyzőnek meg kell győződnie arról, hogy a szabad előirányzat rendelkezésre áll, a tervezett kifizetési időpontokban a pénzügyi fedezet biztosított, és a kötelezettségvállalás nem sérti a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat. A pénzügyi ellenjegyzést a kötelezettségvállalás dokumentumán a pénzügyi ellenjegyzés dátumának és a pénzügyi ellenjegyzés tényére történő utalás megjelölésével, az arra jogosult személy aláírásával kell igazolni. **A kötelezettségvállalás során kiemelt figyelmet szükséges fordítani a pénzügyi ellenjegyzés jogszabályban előírt kellékeinek meglétére, mert ezek igazolják a közpénzfelhasználás közvetlen kontrolltevékenységeinek hiánytalan és szabályos elvégzését. Kötelezettségvállalás, és az azt megelőző pénzügyi ellenjegyzés hiányában nincs kontroll a kifizetések felett.**

További fontos, garanciális előírás, hogy **a kötelezettségvállaló és a pénzügyi ellenjegyző ugyanazon gazdasági esemény tekintetében azonos személy nem lehet.** A jogszabályban meghatározott összeférhetlenségi szabályokra a kontrolltevékenységek gyakorlása során kiemelt figyelmet szükséges fordítani.

III. A gazdálkodási jogkörök gyakorlására való felhatalmazások kiadásával a költségvetési szerv biztosítja, hogy kötelezettséget csak az arra feljogosított személyek vállalhassanak a felhatalmazásban megadott időszakban és az ott megadott összeg határáig.

Jogszabály pontosan meghatározza, hogy ki jogosult kötelezettségvállalásra: a kötelezettséget vállaló szerv vezetője vagy az általa írásban felhatalmazott személy. A számvevőszéki ellenőrzés rendszeresen feltár olyan eseteket, ahol a kötelezettségvállalás gyakorlása nem a

jogszabályi előírások szerint történik, mert a kötelezettségvállalásra jogosulatlanul, írásbeli felhatalmazás hiányában került sor, vagy a gazdasági jogkör gyakorlója a felhatalmazásban megadott összeghatárt túllépve vállal kötelezettséget. **Az írásbeli felhatalmazások kiadásával a költségvetési szerv pontosan behatárolja azon személyi kört, akik adott időszakban, adott összeghatárig a kontrolltevékenységet gyakorolhatják, ezzel elejét véve annak, hogy illetéktelen személyek dönthessenek a közpénz felhasználásáról.**

IV. A kötelezettségvállalások alapját képező visszerthes szerződések körültekintő megkötésével biztosítható, hogy a költségvetési szerv elkerülje az esetleges jogvitákat, illetve azt, hogy olyan szervezet felé köteleződjön el, mely nem minősül átláthatónak.

A megkötött visszerthes szerződés tartalmi elemeit jogszabály határozza meg (pl. szakmai, műszaki teljesítés mennyiségi és minőségi jellemzőinek meghatározása, a számlázás alapjául szolgáló egységár, a kifizetés határideje stb.). A számvevőszéki ellenőrzés gyakorta tárja fel, hogy a kötelezettségvállalás alapját jelentő visszerthes szerződés nem tartalmazza a számlázás alapjául szolgáló egységárat. De mindezekon felül talán a legfontosabb kitétel, hogy jogi személlyel, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel kötött visszerthes szerződés esetén a szerződésnek tartalmaznia kell a szervezet képviselőjének nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy átlátható szervezetnek minősül. **Átláthatósági nyilatkozat hiányában fennáll a veszélye annak, hogy olyan belföldi vagy külföldi jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet felé köteleződik el a költségvetési szerv, melynek tényleges tulajdonosa nem ismerhető meg, vagy olyan államban rendelkezik adóilletőséggel, amellyel Magyarországnak nincs kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye.**

A kép hiperhivatkozást tartalmaz.

V. A kötelezettségvállalás jogszabályban előírt minimum tartalmi elemekkel való haladéktalan nyilvántartásba vételével biztosítható a pontos adatszolgáltatás.

A számvevőszéki ellenőrzés gyakorta tárja fel azt a hibát, hogy a kötelezettségvállalást nem veszik nyilvántartásba, vagy a nyilvántartásba vétel nem szabályszerű. A kötelezettségvállalást követően haladéktalanul gondoskodni kell annak nyilvántartásba vételéről. A kötelezettségvállalás módosulása, meghiúsulása, megszűnése esetén haladéktalanul gondoskodni kell a nyilvántartásban szereplő adatok módosításáról.

A nyilvántartás kötelező minimum tartalmát jogszabály írja elő. Ezen nyilvántartás a költségvetési jelentés, a maradvány kimutatás és további olyan, a jogszabályban előírt adatszolgáltatási kötelezettség alátámasztására szolgál, melyek során az adatok az államháztartás alrendszerének konszolidált (összesített) jelentéseibe kerülve költségvetési tervezés alapját képezik, ezért kiemelten fontos a pontos adatszolgáltatás, melynek alapfeltétele a kötelezettségvállalás haladéktalan nyilvántartásba vétele.

A témával kapcsolatos korábbi ÁSZ megjelentetések: [A kötelezettségvállalás szabályai](#) (2019.07.18.)

Forrás: www.aszhirportal.hu

AZ ÁLLAM ÉPÍTŐKÖVEI 2.– A KÖZIGAZGATÁS

Az állam építőkövei sorozatot a közigazgatással folytatjuk. A közigazgatás szerepe különleges, mivel az állami feladatok (építőkövek) közötti kötőanyagot a közigazgatás biztosítja, ennek segítségével válnak szervezetté és átláthatóvá az állami feladatok. A közigazgatás a mindennapi életünk szerves része, tevékenysége rendkívül széles skálán mozog. Állampolgárként legtöbbször különféle okmányaink érvényesítése vagy támogatási igényeink benyújtásakor a kormányablakokban vagy a kormányhivatalokban találkozhatunk azon tevékenységekkel, melyeket az állam lát el. A közigazgatás a történelem során sok változáson ment keresztül, egy rövid áttekintést követően bepillantást adunk arról, napjainkban hogyan épül fel a közigazgatás rendszere.

Az államalapítás időszakában a királyi udvartartás jelentette a központi igazgatást, amelynek feladata főleg a védelmi funkciók megszervezésére korlátozódott. A területi rendszer a vármegyék kiépítésével jött létre, amelynek igazgatási és igazságszolgáltatási funkciói is voltak. Már ekkor is kivételes helyzetben voltak az ún. szabad királyi városok (Sopron, Győr, Székesfehérvár, Esztergom), melyek önkormányzati kiváltságokat kaptak, így polgárai igazgathatták saját ügyeiket, mentesültek a szolgáltatási kötelezettség és a hűbéri függés alól is.

Később a vármegyerendszer volt az alapja a modern, polgári állam közigazgatási rendszerének is, az önkormányzás megyei szintjéről Deák Ferenc 1835-ben úgy nyilatkozott, hogy a „megye olyan kincs, amellyel Európa legszabadabb nemzetei sem dicsekedhetnek”.

Közigazgatás vagy államigazgatás? – A szocializmus időszakában államigazgatás és közigazgatás fogalmát szinonimaként használták, mivel a közigazgatás minden területét központosították, a helyi tanácsok nem rendelkeztek önállósággal.

Napjainkban a közigazgatási feladatok központi és területi-helyi szintű ellátásának rendszere egységes közigazgatási szervezetrendszerben valósul meg, mely állami és önkormányzati közigazgatásra tagolódik.

Az állami közigazgatási feladatok ellátása mögött olyan összetársadalmi érdek áll, melynek biztosításáért az állam felelősséget vállal, míg önkormányzati közigazgatási feladatok egy – földrajzilag – körülhatárolható társadalmi csoport – például egy település vagy egy megye lakosságának – érdekét szolgálják. Az önkormányzatok által kötelezően ellátandó feladatokat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) határozza meg.

Központi államigazgatási szervek – A központi államigazgatási szervek központi kormányzati igazgatási szervek, önálló szabályozó szervek, autonóm államigazgatási szervek, illetve rendvédelmi szervek és a Katonai Nemzetbiztonsági szolgálat típusba sorolhatók.

Az államigazgatás általános hatáskörű, központi irányító szerve a kormány. A kormány feladatait minisztériumok és egyéb központi államigazgatási szervek (kormányzati főhivatalok, központi hivatalok) útján látja el. A minisztériumok létrehozásáról és megszüntetéséről az Országgyűlés rendelkezik.

Az autonóm államigazgatási szervek sajátossága, hogy függetlenek a kormánytól, létrehozásukra az Országgyűlés jogosult, jogállását, feladat- és hatáskörüket is törvények határozza meg, költségvetésük is elkülönül a központi költségvetésben. Vezetőiket kilenc, illetve hat évre nevezik ki.

Az önálló szabályozó szerveket szintén az Országgyűlés hozhatja létre, ők azonban már rendeletalkotási jogosultsággal is rendelkeznek. Hatósági rendelet van például a mobilszolgáltató váltás és a számhordozás szabályairól vagy a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia működési támogatásának mértékéről is.

A központi államigazgatási szervek egy sajátos csoportjai a kormányzati főhivatalok és központi hivatalok. A két hivaltípus közötti lényeges különbség, hogy a kormányzati főhivatalokat kizárólag törvény, azaz az Országgyűlés hozza létre, addig a központi hivatalokat jellemzően a kormány hozza létre rendelettel.

Az autonóm államigazgatási szervek sajátossága, hogy függetlenek a kormánytól, létrehozásukra az Országgyűlés jogosult, jogállását, feladat- és hatáskörüket is törvények határozza meg, költségvetésük is elkülönül a központi költségvetésben. Vezetőiket kilenc, illetve hat évre nevezik ki.

Az önálló szabályozó szerveket szintén az Országgyűlés hozhatja létre, ők azonban már rendeletalkotási jogosultsággal is rendelkeznek. Hatósági rendelet van például a mobilszolgáltató váltás és a számhordozás szabályairól vagy a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia működési támogatásának mértékéről is.

Területi és helyi államigazgatási szervek – A területi államigazgatási feladatok ellátását a fővárosi és megyei kormányhivatalok, a helyi államigazgatási feladatok ellátását a járási, fővárosi kerületi hivatalok biztosítják.

A fővárosi és megyei kormányhivatal jogszabályban meghatározott ügyekben elsőfokú hatóságként jár el, mint például kisajátítási ügyek vagy élelmiszer-lánc-felügyelet. Másodfokú hatóságként jár el az alá tartozó járási hivatalok által hozott határozatok elleni fellebbezések esetén.

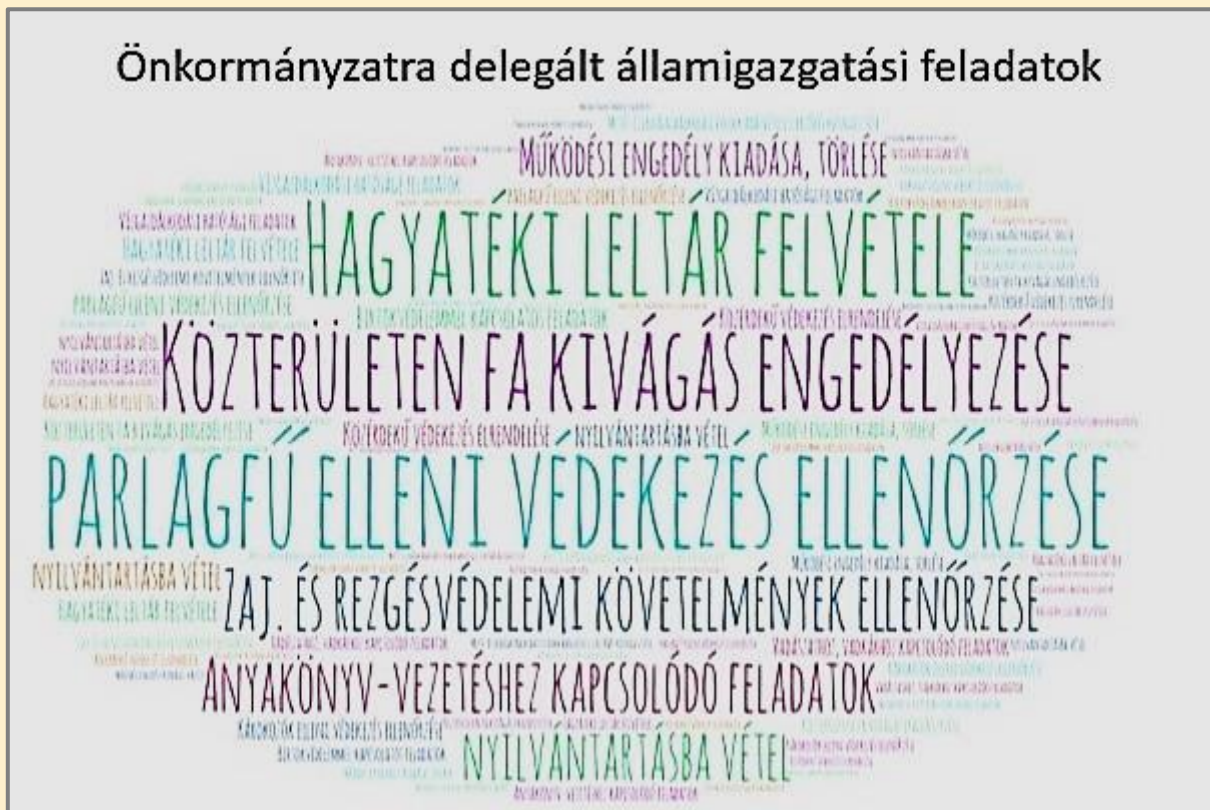
Magyarország járásai

Az államigazgatás jelenlegi legkisebb egységei a járási hivatalok. A járási hivatalban – jogszabályban meghatározottak szerint – kormányablak (integrált ügyfélszolgálat) és okmányiroda működik. A járási hivatal által működtetett kormányablakokban jelenleg mintegy 2500 féle ügykört intézhetünk. (pl. okmányok érvényességének hosszabbítása, családtámogatási igények)

Önkormányzatok által ellátott államigazgatási feladatok – Bizonyos állami feladatok ellátásával az állam a helyi önkormányzati szerveket bízta meg, mivel az államra olyan nagy mennyiségű közfeladat hárul, amit saját igazgatási apparátusa révén képtelen ellátni.

Az államigazgatási feladatok ellátásához szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetés biztosítja.

A közigazgatás rendszere napjainkban is fejlődik. Újjászervezése, korszerűsítése és racionalizálása révén igazodik a XXI. század digitális kihívásaihoz, valamint az állampolgári igényekhez. A folyamatos útkeresés hozzájárul a takarékos és átlátható közigazgatási szervezetrendszer kiépítéséhez.

Forrás: www.aszhirportal.hu

FÓKUSZBAN A HELYI IPARŰZÉSI ADÓ

Az Állami Számvevőszék törvényben rögzített feladata az önkormányzatok adóztatási tevékenységének ellenőrzése. E feladatkörében az önkormányzatok helyi iparűzési adóval kapcsolatos tevékenységei kerülnek ellenőrzésre.

Az önkormányzatok alapvető feladata a helyi közszolgáltatások biztosítása a lakosság számára. A feladat a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodásának megteremtését, amelynek egyik eszköze a helyi adók rendszere. A helyi adók fajtájáról és mértékéről a helyi önkormányzat képviselő testülete – törvény keretei között – dönt a helyi közügyek intézése érdekében.

Az önkormányzatok adómegállapítási joga kiterjed az adó bevezetésére, a már bevezetett adó hatályon kívül helyezésére, módosítására, illetve az adó mértékének megállapítására. Helyi adóügyekben elsőfokú hatósági jogkörben a település jegyzője, mint önkormányzati adóhatóság jár el.

A helyi adók adják az önkormányzatok összes költségvetési bevételeinek egyharmadát, ezért az önkormányzatok adóztatási tevékenységének kiemelt jelentősége van. A helyi adóbevételek mintegy 80%-a a helyi iparüzési adóból származik. Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az önkormányzati adóhatóságok a helyi iparüzési adó tekintetében a feladataikat megfelelően látták-e el. Az ellenőrzés a helyi iparüzési adóval kapcsolatos egyes adóhatósági tevékenységek szabályozottságának és szabályszerűségének értékelésére, és a feladatok szabályszerű ellátását biztosító belső kontrollok megfelelőségének értékelésére terjed ki. Az ellenőrzés keretében az ÁSZ értékeli a helyi önkormányzatok helyi iparüzési adóval kapcsolatos adómentesség, adókedvezmények megállapítására, ellenőrzésére, fizetési kedvezmények engedélyezésére és a hátralékok beszedésére irányuló adóztatási tevékenységét.

Az ellenőrzés felkészülési időszakában az ellenőrzésbe kijelölt számvevők áttekintik az ellenőrzött szervezetekre és az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályi környezetet, valamint értékeli az ellenőrzött szervezetektől beérkezett dokumentumokat. A felkészülést követően kerül sor a dokumentumok tartalmi értékelésére és a megállapításokat összefoglaló munkaanyagok elkészítésére.

Az ÁSZ ellenőrzési megállapításaival hozzájárulhat az Országgyűlés törvényalkotó munkájához és a jó kormányzás gyakorlatának erősítéséhez, valamint támogathatja az önkormányzati adóhatóságok jogkövető magatartásának elősegítését.

Forrás: www.aszportal.hu

JÓ ÚTON HALADUNK A MEGFELELŐ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS FELÉ

Eredményes volt a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás országos megszervezése, valamint a műanyag csomagolási hulladék kezelése 2019-ben, állapította meg az Állami Számvevőszék, a fenntarthatóság hete keretében kiadott ellenőrzési jelentésében. A kitűzött célok teljesültek, a hulladékgazdálkodás szabályozási és szervezeti rendszere támogatta a közfeladat ellátását. Az ÁSZ nem csak közszolgáltatókat ellenőrizte, hanem felmérte azt is, hogy mi a lakosság véleménye, mik a tapasztalatai azoknak akik igénybe veszik a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást.

Az Állami Számvevőszék november első hetében tartja a [fenntarthatóság hetét](#), amelynek keretében a fenntarthatóság témájában hoz nyilvánosságra tudástermékeket. A mai napon nyilvánosságra hozott ellenőrzési [jelentés](#) megállapította, hogy a hulladékgazdálkodás szabályozottsága megfelelő volt 2019-ben.

Miért fontos a hulladékkezelés? – A fenntartható fejlődés egyik alappillére a keletkezett hulladékok elhelyezése, lehetőség szerint újrahasznosítása. A hulladékgazdálkodásnak védenie kell a környezetet, az emberi egészséget és mérsékelnie kell a környezetterhelést. Ezért a hulladékgazdálkodás ellenőrzése nemcsak gazdasági, hanem környezeti és egészségügyi szempontból is kiemelt cél.

Hogyan működött a hulladékgazdálkodás? – A közszolgáltatás országos szintű megszervezése 2019-ben eredményes volt. A hulladékgazdálkodás területi optimalizálása érdekében a tervdokumentumok célokat, azokhoz mutatószámot és célértéket, intézkedéseket és annak felelősét is meghatároztak. A koordináló szervezet pedig az elért eredményeket nyomon követte. A hulladékgazdálkodás szabályozottsága 2019-ben megfelelő volt, a jogszabályok, stratégiai- és tervdokumentumok rendelkezésre álltak.

A Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. mint irányító szervezet a 2019-es Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervre vonatkozó javaslatát késedelmesen küldte meg az Innovációs és Technológiai Minisztérium részére, amely azt nem terjesztette a Kormány elé. Így elmaradt a célok és feladatok aktualizálása. A koordináló szervezet közzétette a hulladékgazdálkodási közfeladatot ellátók részére érvényesítendő követelményeket és a beérkezett panaszok kezelését szabályszerűen végezte. A közszolgáltatáshoz kapcsolódó díjhátralékok beszedéséről és a kötelezettségállomány kezeléséről azonban nem gondoskodott szabályszerűen. A díjhátralékok beszedése érdekében előírt erőfeszítések elmulasztása veszélyeztette az állami közfeladat-ellátás hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságát.

A lakosság elégedett volt a közszolgáltatással – Az ÁSZ a közszolgáltatást igénybe vevő lakosság véleményét is felmérte. Minden közszolgáltatás fontos mércéje az, hogy azzal mennyire elégedettek az állampolgárok.

"A lakosság körében végzett felmérés azt mutatta, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással a megkérdezettek 78%-a elégedett volt."

Mi a helyzet a műanyagokkal?

"A műanyag csomagolási hulladék kezelése 2019-ben eredményes volt, az elkülönítetten gyűjtött csomagolási hulladék mennyisége a célt jelentősen meghaladva 172%-on teljesült."

A célokat, mutatószámokat és célértéket a műanyag hulladék, illetve a műanyag csomagolási hulladék kezelésére és hasznosítására vonatkozóan is meghatározták, adatokat gyűjtöttek, azokat elemezték és értékelték.

Forrás: www.aszHIRportal.hu

Fókuszban az IKIR – Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer

---

ÖNKORMÁNYZATI ALAPADATOK

A Helyi Közszolgáltatás Információs Rendszer – IKIR alkalmazás **2018. május 1. óta éles üzemben** működik. Jelenleg közel **1300 önkormányzat** és több mint **1800 felhasználó** regisztrált a rendszerhez. Természetesen a **regisztráció lehetősége** nem zárult le, továbbra is **ingyenesen csatlakozhatnak** a rendszerhez az önkormányzatok.

Tudta?

Az IKIR adatbázisban önkormányzati alapadatokat is gyűjtünk, amelyek önkéntes módon a feladatellátási struktúra menüponton belül, **az önkormányzat alapadatai menüponton keresztül adhatók meg**. Ezen menüponton belül várjuk az önkormányzatokról az olyan információkat, mint például a pontos címét vagy központi telefonos és e-mailes elérhetőségét.

Menü: Feladatellátási struktúra / Önkormányzat alapadatai > Önkormányzat alapadatainak megtekintése

ÖNKORMÁNYZATI ALAPADATOK

Ezekon felül megadhatók olyan alapadatok is, amelyek kifejezetten csak az adott önkormányzat **polgármesteréhez vagy jegyzőjéhez köthetők**, mint például mobil vagy vezetékes telefonszámuk, tisztségük betöltésének kezdete, hivatalos e-mail címük, stb.

Polgármester	
Polgármester neve	<input type="text"/>
E-mail cím	<input type="text"/>
Tisztség betöltésének módja	
	<input type="text"/>
Telefonszám - vezetékes	<input type="text"/>
Tisztség betöltésének kezdete	
	<input type="text"/>
Telefonszám - mobil	<input type="text"/>

Miért is érdemes ezekkel az információkkal önkéntes módon bővíteniük a polgármestereknek és jegyzőknek az adataikat? Mivel az interneten nyilvánosan hozzáférhető önkormányzati elérhetőségekkel kapcsolatos adatok nem minden esetben megfelelők vagy frissítettek, esetleg nehezen megtalálhatók, ezért ezen adatkörök **különösen vis major esemény bekövetkeztekor kifejezetten fontossá válnak a Belügyminisztérium számára.** Ilyen esetekben előfordulhat, hogy a polgármester vagy jegyző a váratlan kérésemények elhárítása érdekében nehezebben elérhető. Mivel ilyenkor minden perc számít, a Belügyminisztérium számára kifejezetten fontos, hogy minél előbb felvegye a kapcsolatot az adott önkormányzat legfontosabb tisztségviselőivel. Fontos továbbá megjegyezni, hogy **ezeket az adatokat bizalmasan kezeljük**, így csak a Belügyminisztérium számára állnak rendelkezésre. Éppen ezért arra biztatjuk és szeretnénk megkérni a már meglévő és a leendő regisztráltjainkat, hogy **a feladatellátási struktúrában belül található önkormányzati alapadatok fülön keresztül** hivatalos elérhetőségekkel bővítsék adatköreiket, hogy a jövőben bekövetkező beláthatatlan események elhárítása érdekében a Belügyminisztérium mielőbb fel tudja venni a kapcsolatot a legfontosabb önkormányzati tisztségviselővel.

IKIR rendszer – felhasználói támogatás

Amennyiben a rendszer használatával, vagy az IKIR-hez történő regisztrációval kapcsolatban kérdése van, kérjük, hogy jelezze az ikir@bm.gov.hu email címen, vagy a +3615501522-es telefonszámon. Kollégáink a hét minden munkanapján várják hívásukat!

Hamarosan folytatjuk.

Készítette: Belügyminisztérium, Önkormányzati Koordinációs Iroda

---

Pályázati lehetőségek

MEGJELENT A 2022/2023. TANÉVRE VONATKOZÓ ÖKOISKOLA ÉS ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA CÍM PÁLYÁZAT

A mintegy 1200 tagot számláló Magyarországi Ökoiskola Hálózat fenntartója, az Emberi Erőforrások Minisztériuma ismét kiírta pályázatát.

Olyan iskolák jelentkezését várják fenntartótól függetlenül, amelyek a fenntarthatóságra nevelésnek kiemelt szerepet szánnak, és legalább 3 további éven át konkrét tevékenységek megvalósításával formálják a fiatalok környezettudatos szemléletét, hívják fel a figyelmet a fenntartható életvitel elemeire.

Jelenleg Magyarországon minden harmadik tanuló ökoiskolába jár, így az egészintézményes működés révén nap, mint nap tanulja és tevékenységeiben tapasztalja, hogyan fordítható az egyéni felelősség cselekvéssé a méltányos, élhető és a természeti környezettel harmóniára törekvő jövő érdekében.

A Magyarországi Ökoiskola Hálózat 2021-ben a Global Education Network Europe (GENE) szakmai elismerésében részesült. A szervezet pályázati kiírása szerint a beküldött program ösztönző és adaptálható más európai országok számára, valamint példát mutat a méltányosságra nevelés terén.

Az online benyújtható Ökoiskola című pályázat kérdőíve a <https://oktatasikerdoivek.emmi.gov.hu/index.php/673242?lang=hu> linken érhető el.

A felhívás pedig ide kattintva olvasható: [Pályázati felhívás](#)

Forrás: www.kormany.hu, Emberi Erőforrások Minisztériuma

ISMÉT PÁLYÁZHATNAK TÁMOGATÁSRA A KISTELEPÜLÉSEK VÁLLALKOZÁSAI

A kormány célja a magyar vidék fejlődésének elősegítése, ezért a legkisebb hazai településeken működő, legkisebb vállalkozások november 9-től újabb 18,5 milliárd forint vissza nem térítendő támogatásra pályázhatnak a Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási Programban.

A Magyar Falu Programmal a kistelepüléseken élő lakosság egyre szélesebb körét, valamint a magyar vállalkozások fejlődését, megerősödését tudjuk támogatni. Ezt segíti a Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási Program is, amely két korábbi felhívásában már 2600-nál több pályázót támogattunk több mint 27 milliárd forint értékben – mondta el Gyopáros Alpár modern települések fejlesztéséért felelős kormánybiztos.

A programra 2021. december 9-ig nyújthatnak be kérelmet az 5000 fő alatti településeken vagy szabad vállalkozási zónákban működő mikrovállalkozások 2-10 millió forint közötti támogatásra. Projektmérettől függően újabb 1800-4000 vállalkozás támogatására lesz lehetőség – hívta fel a figyelmet György László gazdaságstratégiáért és szabályozásért felelős államtitkár.

A támogatás formája vissza nem térítendő, intenzitása maximum 70 százalék, vagyis minden 100 forint beruháznál 70 forintot átvállal az állam, a lehívható előleg mértéke 50 százalék. A támogatás új eszközök, gépek beszerzésére, valamint ingatlanberuházás megvalósítására, például üzletek vagy műhelyek építésére, bővítésére, korszerűsítésére és átalakítására fordítható. Részlegesen támogatható a munkavégzéshez szükséges feltételek megteremtésére, valamint gyártási licenc és know-how, illetve immateriális javak beszerzése és az információs technológia-fejlesztése is. Emellett a pályázatban részlegesen elszámolható bérköltség, sőt a projekt-előkészítés és projektmenedzsment is. A pályázó vállalkozásoknak minimum 1 lezárt üzleti évvel kell rendelkezniük és állományi létszámuk minimum 1 fő lehet.

Forrás: www.kormany.hu, Innovációs és Technológiai Minisztérium

---

Pályázati hírek

---

50 MILLIÁRD FORINTBÓL LÉTESÜLNEK FALUSI KISBOLTOK

A Magyar Falu Program keretében több mint 1500 kisbolt részesült vissza nem térítendő állami támogatásban, 121 új kisbolt nyithat meg és 1415 már működő üzlet kapott fejlesztési támogatást. A nyertes pályázók listája a kormányzati portálon elérhető.

A kormány célja a programmal, hogy a kistelepülések által kínált életminőséget folyamatosan javítsa, erősítve ezzel a falvak népességmegtartó erejét. A 2021-ben első alkalommal meghirdetett kiskereskedelmi üzletek támogatásáról szóló felhívás népszerűségét és létjogosultságát mutatja, hogy a kedvezményezettek 13 milliárd forint önrészt vállaltak,

amelyhez közel 40 milliárd forint állami dotációt kapnak. A meglévő üzletek átlagban 22,5 millió forint, az újonnan nyílóknak 45,5 millió forint támogatást nyertek.

Nagy előrelépés a települések lakói számára, hogy a kisboltok többsége - az alapvető árucikkek értékesítése mellett - többlétszolgáltatások biztosítását is vállalta, így ezres-nagyságrendben jönnek létre új közösségi terek, ahol elérhetőek lesznek friss sajtótermékek, szerencsejáték-szolgáltatások, kávé, fagyalt. Az üzletek jelentős részében vény nélkül kapható gyógyszerek és postai szolgáltatások is rendelkezésre állnak majd.

A támogatásért cserébe 5 éves fenntartási kötelezettséget vár el az állam, ehhez azonban működési támogatást is nyújt.

A megítélt összeg az üzletek külső, belső felújítására, akadálymentesítésére, energetikai korszerűsítésére, illetve eszközbeszerzésre (pénztárgép, hűtő, fagyasztó, polcrendszer stb), működési támogatásra, akár ingatlanvásárlásra is felhasználható.

Forrás: www.kormany.hu, Miniszterelnökség

2022-BEN MÁR JANUÁRBAN KIÍRJÁK A MAGYAR FALU PROGRAMMAL KAPCSOLATOS ELSŐ PÁLYÁZATOKAT

A Magyar Falu Program forrásai rendelkezésre fognak állni a jövőben is, sőt az első pályázati kiírások 2022-ben már januárban megjelennek - hangsúlyozta a program kormánybiztosa a Fejér megyei Adonyban, ahol átadta a program keretében 30 millió forintos támogatásból felújított szolgálati lakást.

Gyopáros Alpár felhívta a figyelmet arra, hogy amely település Adony mintájára szolgálati lakást szeretne kialakítani vagy fejleszteni, a januári pályázatok között meg fogja találni az erre vonatkozó pályázati kiírásokat is. A kormánybiztos rámutatott, hogy a Magyar Falu Program keretében 2019 óta írnak ki pályázatokat szolgálati lakások kialakítására, illetve felújítására, fejlesztésére, és eddig több mint 400 ilyen pályázatot támogattak, több mint tízmilliárd forint értékben. Gyopáros Alpár úgy véli, komoly jelentősége van a szolgálati lakásokra vonatkozó pályázatoknak, mert egyrészt "ez egy olyan program, amit maguk a falvak írnak", másrészt kulcsfontosságúak a humánerőforrás megtartása miatt.

Molnár Krisztián, a Fejér Megyei Közgyűlés fideszes elnöke a magyar kormány legnagyobb találmányának nevezte a Magyar Falu Programot, amely szerinte jelentősen növelte az ötezer lakosúnál kisebb települések lakosságmegtartó erejét, "a 2010 előtt lesajnált vidéket" pedig újra fejlődővé, élhetővé teszi. Elmondta, az elmúlt három évben Adony városa 14 pályázaton összesen 206 millió forintot nyert el a programban, így több szolgálati lakás, a polgármesteri hivatal, az óvodaépület és a temetői ravatalozó újulhatott meg, de kommunális eszközök beszerzése is ebből valósult meg.

Ronyecz Péter, a város független polgármestere közölte, a most átadott ingatlant az önkormányzat vásárolta meg, majd abból az iskolaigazgató kérésére lett szolgálati lakás, amelybe egy pedagógus és családja költözött be. A pályázat segítségével kívülről teljesen felújították és szigetelték az épületet - tette hozzá.

Forrás: www.kormany.hu, Miniszterelnökség

1800 MILLIÁRD FORINTRA PÁLYÁZHATNAK A TELEPÜLÉSEK FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEIK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ

A következő hét évben 1800 milliárd forintot biztosít a kormány a térségek saját fejlesztési elképzeléseinek megvalósítására, a most elindult TOP Plusz program a korábbiaknál is nagyobb lehetőségekhez juttatja a kevésbé fejlett régiókat, településeket - mondta a pénzügyminiszter a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségével kötött stratégiai partnerségi megállapodás aláírásakor.

Varga Mihály felhívta a figyelmet, hogy az első pályázati felhívások összesen több mint 636 milliárd forint értékben már megjelentek. Ezek a 4-es és 5-ös út fejlesztését, települések infrastruktúrafejlesztését, fenntartható városfejlesztést, önkormányzati épületek energetikai korszerűsítését és foglalkozási-gazdaságfejlesztési együttműködések létrejöttét támogatják. Hozzátette: elérhetővé válik a bölcsődék-óvodák létesítését, fejlesztését, eszközbeszerzését támogató felhívás is.

A TOP Plusz projektjeinek sikere nagyban múlik a helyismereten, a helyi gazdasági szereplőkkel való szoros kapcsolattartáson, a most induló hétéves fejlesztési periódusban is maximálisan számítanak a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének stratégiai partnerségére, tudására és aktív közreműködésére - mondta a pénzügyminiszter.

Varga Mihály kiemelte: a források legalább 65 százaléka jut majd a nagyobb fejlesztést igénylő négy magyarországi régióba, és a megyéken belül járási és térségi szinten is lesz lehetőség arra, hogy a fejlesztési pénzek oda jussanak, ahol a legnagyobb szükség van rá. "A polgári oldal több mint két évtizede következetesen tartja, erős vidéki gazdaság nélkül nincs erős magyar gazdaság" - fogalmazott a miniszter. Mint mondta, az innováció és a fejlődés nem lehet a nagyvárosok kiváltsága. A vidéki beruházások a gazdaság egészéhez többszörös pozitív hozzáadékkal járulnak hozzá, mert a helyi gazdaság élénkítésén túl életminőséget javítanak, munkahelyet teremtenek és lehetőséget adnak a további szellemi és gazdasági kapacitásnövelésre. Hosszú távon ez az alapja a régiók közötti különbségek megszüntetésének - fejtette ki.

Felidézte, hogy az előző hétéves időszakban 1500 milliárd forinttal támogatta a kormány a magyar települések fejlesztéseit a Terület- és településfejlesztési operatív programon keresztül. A résztvevő 18 megye és 22 megyei jogú város saját programokat valósíthatott meg. Ennek köszönhetően csaknem 7 ezer hektár iparterület jött létre vagy újult meg, több mint 14 ezer bölcsődei férőhely jött létre vagy nőtt ezek színvonala, megújult több mint 2200 egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálat, közel 60 ezer ember képzése és bértámogatása valósult meg, 800 kilométer közút újult meg, 1500 kilométer kerékpáros útvonal épült és több mint 2 ezer kilométer vízelvezető rendszer teszi biztonságosabbá a települések üzemeltetését - ismertette a pénzügyminiszter.

Varga Mihály úgy fogalmazott: egy évvel ezelőtt a legoptimistábbak sem remélték, hogy a magyar gazdaság ilyen gyorsan visszaáll a koronavírus-járvány előtti növekedési pályára, ehhez a kormány által 2020-21-ben megtett válságkezelő lépéssorozat jelentősen hozzájárult. Magyarország a tíz európai uniós ország közé tartozik, amelyek már elérték a 2019-es év végi kibocsátási szintjüket - jelezte. A pénzügyminiszter elmondta, a kormány a gazdaság újraindításakor is komoly figyelmet fordított a megyeszékhelyek, vidéki városok gazdasági fejlődésére.

Varga Mihály kitért a 3500 milliárd forint összértékű, több mint 250 projektet tartalmazó Modern Városok programra, valamint a 2015-ben megindított Nagyvállalati Beruházási Támogatás programra, amelynek keretében számos vidéki céget támogattak, és amelyben eddig 172 milliárd forint vissza nem térítendő forrásról döntöttek. Jelezte azt is, hogy az Egészségipari Támogatási programmal eddig 66 milliárd forinttal járultak hozzá az országszerte létrejövő egészségipari fejlesztésekhez. Ezek a pályázati lehetőségek a pandémia idején és a gazdaság újraindításakor jelentős szerepet játszottak a magyar vállalkozások fennmaradásában, a munkahelyek megőrzésében és teremtésében, a gazdaság egészére katalizátor szerepet gyakoroltak innovációk, fejlesztések megvalósításában - mondta a pénzügyminiszter.

Pajna Zoltán, a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetségének elnöke elmondta: a megyei önkormányzatok a területfejlesztés területén az elmúlt években bizonyítani tudták, hogy számíthat rájuk a kormányzat. Felhívta a figyelmet arra, hogy jelentősen több forrás áll rendelkezésre, mint az előző hétéves ciklusban. Kiemelt célként említette, hogy a forrásokat teljes egészében le tudják majd hívni.

Forrás: www.kormany.hu, Pénzügyminisztérium

**Az Önkormányzati
Hírlevél kiadásáért
felel:**

• **Dr. Bekényi József**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkesztésért felel:

• **Dr. Barabás Zoltán**, Belügyminisztérium,
Önkormányzati Főosztály

Szerkeszti:

• **az Önkormányzati Hírlevél
szerkesztőbizottsága**

Szerkesztőbizottság címe:

Belügyminisztérium, Önkormányzati Főosztály

1903. Budapest, Pf. 314.

E-mailcím:

onkormanyzati_hirlevel@bm.gov.hu

Telefon:

+36 1 441 1127